

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ЮРИДИЧНА
АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО”

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ
ПОСІБНИК**
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ
ПРАВО”

Харків
2013

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ЮРИДИЧНА
АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО”**

Електронна копія

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ
ПОСІБНИК**

**ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**“КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ
ПРАВО”**

(галузь знань 0304 “Право”,
освітньо-кваліфікаційний рівень “Бакалавр”,
напрям підготовки 8.030401 “Правознавство”;

освітньо-кваліфікаційний рівень “Магістр”
спеціальність 8.03040101 “Правознавство”)

**Харків
2013**

Навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни “Кримінально-виконавче право” (галузь знань 0304 “Право”, освітньо-кваліфікаційний рівень “Бакалавр”, напрям підготовки 8.030401 “Правознавство”; освітньо-кваліфікаційний рівень “Магістр”, спеціальність 8.03040101 “Правознавство”) / уклад.: О. В. Лисодєд, О. В. Ткачова, М. П. Черненко. – Х. : Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”, 2013. – 114 с.

У к л а д а ч і: О. В. Лисодєд,
О. В. Ткачова,
М. П. Черненко

*Рекомендовано до видання редакційно-видавничою радою
університету (протокол № 10 від 14.12.2012 р.)*

1. ВСТУП

Кримінально-виконавче право – сукупність загальнообов’язкових, забезпечених силою державного примусу норм, що регламентують діяльність органів та установ виконання покарань, визначають порядок виконання й умови відбування покарань, регулюють правовідносини, що виникають у сфері виконання покарань.

Воно являє собою самостійну галузь права, що характеризується власним предметом і методом правового регулювання, а також системою норм. Разом із тим норми кримінально-виконавчого права є похідними від норм кримінального права; визначаючи процедуру виконання чи відбування покарань, вони виконують допоміжну роль у реалізації інституту покарань, визначену матеріальними кримінально-виконавчими нормами.

Навчальна дисципліна включає питання із Загальної та Особливої частин кримінально-виконавчого права. У Загальній частині розглядаються загальнотеоретичні питання кримінально-виконавчого права, політики у сфері виконання кримінальних покарань, правового статусу засуджених, міжнародних стандартів поведіння із засудженими, нагляду і контролю за виконанням кримінальних покарань тощо.

В Особливій частині аналізуються питання, які стосуються виконання всіх видів кримінальних покарань, передбачених Кримінальним кодексом України 2001 р. Окрему увагу приділено виконання покарання у виді позбавлення волі, класифікації засуджених до цього виду покарання; режиму, порядку і умовам виконання; особливостям відбування покарання в колоніях різних видів, застосування до засуджених до позбавлення волі заходів виправлення і ресоціалізації, питанням звільнення від відбування покарання та здійснення нагляду і контролю за поведінкою осіб, звільнених від відбування покарання.

При підготовці до занять студенти IV курсу факультету підготовки кадрів для Державної пенітенціарної служби України і V курсу інших денних факультетів та інститутів (“Магістр”) повинні опрацювати необхідні розділи підручників та рекомендованої літератури, засвоїти положення відповідних

глав Кримінально-виконавчого кодексу України, ознайомитися з нормативно-правовими документами Державного департаменту України з питань виконання покарань, іншим законодавчими актами.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти **IV курсу** факультету підготовки кадрів для Державної пенітенціарної служби України повинні:

– **знати** стан основних проблем науки кримінально-виконавчого права, систему органів і установ виконання покарань, особливості порядку і умов виконання кримінальних покарань, перспективи приведення кримінально-виконавчого законодавства України у відповідність до міжнародних стандартів поведження із засудженими;

– **уміти** вільно орієнтуватися у кримінально-виконавчому законодавстві та підзаконних нормативно-правових актах, правильно тлумачити та застосовувати норми кримінально-виконавчого права у процесі своєї практичної діяльності.

Студентам **V курсу** (освітньо-кваліфікаційний рівень “Магістр”) інших денних факультетів та інститутів необхідно:

– **знати** основи кримінально-виконавчого права, мету і завдання кримінально-виконавчого законодавства, порядок і умови виконання різних видів покарань, засоби виправлення, ресоціалізації і адаптації засуджених і осіб, які звільнені від відбування покарання;

– **уміти** використовувати отримані знання для з’ясування конкретних питань діяльності установ і органів, які виконують кримінальні покарання.

2. ЗАГАЛЬНИЙ РОЗРАХУНОК ГОДИН 3 ДИСЦИПЛІНИ “КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО”

2.1 ЗАГАЛЬНИЙ РОЗРАХУНОК ГОДИН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО” для студентів IV курсу факультету підготовки кадрів для Державної пенітенціарної служби України

№ п/п	Модулі/Теми	Всього годин	У тому числі			
			лекції	практичні заняття	самостій- на робота	індивіду- альна робота
1	2	3	4	5	6	7
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Загальна частина курсу кримінально-виконавчого права (38 год)						
1	Політика у сфері виконання покарань. Історія органів і установ виконання покарань	8	2	2	2	2
2	Поняття “кримінально-виконавче право”. Принципи кримінально-виконавчого права	8	4	2	2	
3	Законодавство України у сфері виконання і відбування покарань. Наука кримінально-виконавчого права	4	2		2	
4	Правовий статус засуджених	6	2	2	2	
5	Органи і установи виконання покарань	6	2	2	2	
6	Нагляд і контроль за виконанням покарань	6	2	2	2	
Разом		38	14	10	12	2

1	2	3	4	5	6	7
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Виконання покарань, не пов'язаних з ізоляцією від суспільства (36 год)						
7	Міжнародні стандарти поведіння із засудженими. Виконання покарань у зарубіжних країнах	12	4	2	2	4
8	Виконання покарань у виді штрафу та конфіскації майна	6	2	2	2	
9	Виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю	6	2	2	2	
10	Виконання покарання у виді громадських робіт	6	2	2	2	
11	Виконання покарання у виді виправних робіт	6	2	2	2	
Разом		36	12	10	10	4
Усього		74	26	20	22	6
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. Виконання покарань, пов'язаних з ізоляцією від суспільства (38 год)						
12	Виконання покарання у виді арешту	6	2	2	2	
13	Виконання покарання у виді обмеження волі	6	2	2	2	
14	Виконання покарання у виді тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців	6	2	2	2	
15	Класифікація засуджених до позбавлення волі та їх розподіл за видами кримінально-виконавчих установ. Загальні положення виконання покарання у виді позбавлення волі	10	4	2	2	2
16	Режим у колоніях та засоби його забезпечення	10	4	2	2	2
Разом		38	14	10	10	4

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV. Відбування покарання у колоніях.						
Звільнення від відбування покарання						
(36 год)						
17	Умови відбування покарання в колоніях	10	4	2	2	2
18	Праця засуджених до позбавлення волі	6	2	2	2	
19	Виховний вплив на засуджених до позбавлення волі	4	2		2	
20	Особливості відбування покарання в колоніях різних видів. Виконання покарання у виді довічного позбавлення волі	4	2			2
21	Звільнення від відбування покарання	6	2	2	2	
22	Нагляд за особами, звільненими від відбування покарання. Здійснення контролю за поведінкою осіб, звільнених від відбування покарання	6	2	2	2	
Разом		36	14	8	10	4
Усього		74	28	18	20	8

**2.2 ЗАГАЛЬНИЙ РОЗРАХУНОК ГОДИН
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО”
для студентів V курсу денних факультетів та інститутів
(освітньо-кваліфікаційний рівень “Магістр”)**

№ п/ п	Модулі/Теми	Всього годин	У тому числі			
			лекції	практичні заняття	самостійна робота	індивіду- альна робота
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Основні теоретичні положення кримінально-виконавчого права. Виконання покарань, не пов'язаних із позбавленням волі (24 год)

1	Поняття “кримінально-виконавче право”, предмет і система курсу	3	2		1	
2	Правовий статус осіб, які відбувають кримінальні покарання	6	2	2		2
3	Органи і установи виконання покарань	4	2		2	
4	Виконання покарань у виді штрафу і конфіскації майна	3	2		1	
5	Виконання покарань у виді громадських і виправних робіт	4	2	2		
6	Виконання покарання у виді обмеження волі й арешту	4	2	2		
Разом		24	12	6	4	2

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Виконання покарання у виді позбавлення волі. Звільнення від відбування покарання (30 год)						
7	Класифікація засуджених до позбавлення волі та їх розподіл за видами колоній	6	2	2		2
8	Режим у колоніях та засоби його забезпечення	6	2	2	2	
9	Умови відбування покарання в колоніях	4	2	2		
10	Особливості відбування покарання в колоніях різних видів	4	2		2	
11	Звільнення від відбування покарання та контроль	8	2	2	2	2
12	Нагляд за особами, звільненими від відбування покарання	2			2	
Разом		30	10	8	8	4
Усього		54	22	14	12	6

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою Національного університету
“Юридична академія України
ім. Ярослава Мудрого”
(протокол № 3 від 16.11.2012 р.)

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО”

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

1. Поняття “кримінально-виконавче право”, предмет і система курсу

Політика у сфері виконання покарань. Цілі, принципи, стратегія, напрямки політики у сфері виконання покарань. Державна пенітенціарна служба України як суб’єкт реалізації політики у сфері виконання покарань.

Кримінально-виконавче право як форма політики у сфері виконання покарань. Поняття “кримінально-виконавче право”. Основні принципи кримінально-виконавчого права.

Діяльність органів та установ виконання покарань як предмет регулювання у кримінально-виконавчому праві. Основні напрямки діяльності органів та установ виконання покарань. Структурно-функціональна характеристика діяльності органів та установ виконання покарань. Процес виконання-відбування покарання як об’єкт кримінально-виконавчої діяльності. Адміністрація органів та установ виконання покарань як суб’єкт виконання покарання.

Мета кримінально-виконавчої діяльності. Правові та матеріально-предметні засоби кримінально-виконавчої діяльності. Засуджений як суб’єкт відбування покарання. Учасники кримінально-виконавчої діяльності. Кримінально-виконавчі право-відносини як форма кримінально-виконавчої діяльності.

Наука кримінально-виконавчого права та її предмет.

Предмет і система курсу кримінально-виконавчого права.

2. Історичні свідчення правового регулювання виконання покарань

Регулювання виконання покарань у джерелах XVII – початку XX ст. Права, за якими судиться малоросійський народ (1743). Проект Устава про тюрми (1787). Звід установ та уставів про тримання під вартою та про засланих (1832). Проект положення про виправні тюрми. Уложення про покарання кримінальні та виправні (1845). Положення про військові тюрми (1869). Про заснування у складі Міністерства внутрішніх справ Головного тюремного управління (1879). Про заснування місць тримання під вартою, спорудження їх та управління ними (1890). Устав конвойної служби (1907). Положення про виховно-виправні заклади для неповнолітніх (1909). Порядок тримання арештантів у місцях ув'язнення (1912). Загальна тюремна інструкція (1912). Правила внутрішнього тюремного розпорядку (1916).

Виправно-трудове законодавство України за часів СРСР. Виправно-трудоий кодекс Української РСР 1925 р. Положення про виправно-трудоі табори (1930). Виправно-трудоий кодекс Української РСР 1970 р.

Сучасне кримінально-виконавче законодавство України. Кримінально-виконавчий кодекс України 2003 р.

3. Законодавство України у сфері виконання покарань

Конституція України – основа правового регулювання діяльності органів та установ виконання покарань. Закон як головна форма вираження політики у сфері виконання покарань.

Чинне кримінально-виконавче законодавство України. Загальна характеристика Кримінально-виконавчого кодексу України. Мета та завдання кримінально-виконавчого законодавства України. Принципи кримінально-виконавчого законодавства України.

Накази та інструкції Державної пенітенціарної служби України як форма регулювання правовідносин у сфері виконання покарань.

4. Виконання покарань і застосування до засуджених засобів виховного впливу

Поняття “виконання” та “відбування покарання”, їх основні ознаки та зміст.

Форми виконання покарань у виді позбавлення волі.

Виконання покарань, що не пов’язані з позбавленням засуджених волі.

Виконання покарань, що пов’язані з виховним впливом на засуджених, їх види та специфічні ознаки.

Відмінність виконання покарань, пов’язаних із виховним впливом, від виконання покарань, що не пов’язані із застосуванням засобів виправлення і ресоціалізації.

Виправлення і ресоціалізація засуджених як мета соціально-виховної діяльності персоналу органів та установ виконання покарань. Поняття “соціально-виховна робота”. Основні засоби виправлення і ресоціалізації засуджених.

5. Правовий статус засуджених

Поняття “правовий статус засуджених”. Основи правового статусу засуджених. Правовий статус засуджених та проблема дотримання прав і свобод людини та громадянина.

Основні права засуджених. Право засуджених на особисту безпеку.

Основні обов’язки засуджених.

Законні інтереси засуджених.

Закріплення правового статусу засуджених у кримінально-виконавчому законодавстві. Загальні принципи визначення правового статусу засуджених. Норми кримінального законодавства та вирок суду як джерело обмежень прав та свобод засуджених.

6. Органи і установи виконання покарань

Види органів і установ виконання покарань. Кримінально-виконавчі установи відкритого і закритого типу.

Державна виконавча служба. Кримінально-виконавча інспекція. Військові частини, гауптвахти. Арештні доми. Виправні центри. Дисциплінарний батальйон. Виправні та виховні колонії.

Місця позбавлення волі, які не виконують функції виконання покарань.

Управління органами та установами виконання покарань. Державна кримінально-виконавча служба України. Основні завдання Державної пенітенціарної служби України.

Організаційна та просторова структура виправної колонії. Відділення соціально-психологічної служби як основна організаційна ланка у структурі кримінально-виконавчої установи.

Взаємодія органів та установ виконання покарань з іншими органами держави, які здійснюють боротьбу зі злочинністю.

7. Нагляд і контроль за виконанням кримінальних покарань

Прокурорський нагляд за виконанням кримінальних покарань.

Відомчий контроль за діяльністю органів і установ виконання покарань.

Відвідування установ виконання покарань.

Участь громадськості у виправленні і ресоціалізації засуджених.

8. Міжнародні стандарти поведження із засудженими

Мінімальні стандартні правила поведження з ув'язненими (1955). Декларація про захист усіх осіб від тортур та ін-

ших жорстоких, нелюдських чи таких, що зневажають людську гідність, видів поведження та покарання (1975). Кодекс поведінки посадових осіб у підтриманні правопорядку (1979). Принципи медичної етики, що стосуються ролі працівників охорони здоров'я, а особливо лікарів, у захисті ув'язнених чи затриманих осіб від тортур та інших жорстоких, нелюдських чи таких, що принижують гідність, видів поведження та покарання (1982). Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведження і покарання (1984). Заходи, що гарантують захист прав тих, хто засуджений до страти (1984). Мінімальні стандартні правила ООН, що стосуються відправлення правосуддя щодо неповнолітніх (Пекінські правила), (1985). Звід принципів захисту всіх осіб, що зазнали затримання або ув'язнення в будь якій формі (1988). Мінімальні стандартні правила ООН стосовно заходів, не пов'язаних із тюремним ув'язненням (Токійські правила), (1990). Основні принципи поведження з в'язнями (1990). Керівні принципи ООН по попередженню злочинності серед неповнолітніх (Ел-Ріядські керівні принципи), (1990). Правила ООН, що стосуються захисту неповнолітніх, позбавлених волі (1990).

Європейські тюремні правила (2006).

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

9. Виконання покарання у виді штрафу

Порядок виконання покарання у виді штрафу.

Наслідки ухилення від сплати штрафу.

10. Виконання покарання у виді позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу

Порядок виконання покарання у виді позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу.

Обов'язки суду, що постановив вирок про позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу.

Обов'язки посадових осіб чи органів, які присвоїли військове, спеціальне звання, ранг, чин або кваліфікаційний клас, у зв'язку з винесенням вироку про позбавлення засудженого звання, рангу, чину або класу.

Правові наслідки позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу.

11. Виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю

Порядок виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. Обов'язки засуджених до покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

Відповідальність за ухилення від відбування покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

12. Виконання покарання у виді громадських робіт

Порядок виконання покарання у виді громадських робіт. Умови відбування покарання у виді громадських робіт. Обчислення строку покарання у виді громадських робіт.

Обов'язки власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу за місцем відбування засудженими покарання у виді громадських робіт.

Відповідальність засуджених до покарання у виді громадських робіт.

13. Виконання покарання у виді виправних робіт

Порядок виконання покарання у виді виправних робіт.

Умови відбування покарання у виді виправних робіт.
Обчислення строку покарання у виді виправних робіт.

Обов'язки власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу за місцем відбування засудженими покарання у виді виправних робіт. Порядок провадження відрахувань із заробітку засуджених до виправних робіт.

Заходи заохочення та стягнення, що застосовуються до засуджених до виправних робіт.

Відповідальність за ухилення засудженого від відбування покарання у виді виправних робіт.

14. Виконання покарання у виді конфіскації майна

Порядок виконання покарання у виді конфіскації майна.
Майно, що підлягає конфіскації.

Дії державного виконавця, спрямовані на виконання покарання у виді конфіскації майна. Обов'язки третіх осіб щодо майна, яке підлягає конфіскації.

Передача конфіскованого майна засудженого фінансовим органам. Конфіскація майна, яке було виявлене після виконання вироку.

Відповідальність за приховування майна, що підлягає конфіскації.

15. Виконання покарання у виді обмеження волі

Місця відбування покарання у виді обмеження волі. Направлення засуджених до обмеження волі для відбування покарання. Обчислення строку покарання у виді обмеження волі.

Порядок і умови відбування покарання у виді обмеження волі. Умови праці засуджених до обмеження волі. Обов'язки адміністрації виправного центру. Обов'язки власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу за місцем роботи засуджених до обмеження волі.

Матеріально-побутове забезпечення засуджених до обмеження волі. Соціально-виховна робота із засудженими до обмеження волі.

Застосування заходів заохочення та стягнення до осіб, що відбувають покарання у виді обмеження волі. Відповідальність за ухилення від відбування покарання у виді обмеження волі.

16. Виконання покарання у виді арешту

Місця відбування покарання у виді арешту.

Порядок і умови виконання покарання у виді арешту.

Матеріально-побутове забезпечення і медичне обслуговування засуджених до арешту.

Заходи заохочення та стягнення, що застосовуються до осіб, засуджених до арешту.

17. Виконання покарань щодо засуджених військовослужбовців

Правове регулювання процесу виконання-відбування покарання засудженими військовослужбовцями.

Порядок виконання покарання у виді службових обмежень для військовослужбовців. Особливості відбування арешту військовослужбовцями.

Порядок виконання покарання у виді тримання військовослужбовців у дисциплінарному батальйоні. Режим у дисциплінарному батальйоні. Побачення і телефонні розмови засуджених військовослужбовців. Листування засуджених військовослужбовців. Короткочасні виїзди засуджених військовослужбов-

ців за межі дисциплінарного батальйону. Організація праці, військового навчання та соціально-виховної роботи із засудженими військовослужбовцями.

Застосування заходів заохочення й стягнень до засуджених військовослужбовців.

Матеріально-побутове та медичне забезпечення засуджених військовослужбовців.

Звільнення з дисциплінарного батальйону.

18. Класифікація засуджених до позбавлення волі

Поняття “класифікація засуджених до позбавлення волі”. Критерії класифікації засуджених до позбавлення волі. Види та цілі класифікації засуджених до позбавлення волі.

Визначення виду виправної колонії чоловікам, позбавленим волі. Визначення виду виправної колонії жінкам, позбавленим волі. Визначення виду виховної колонії неповнолітнім.

Приймання засуджених до позбавлення волі до виправних і виховних колоній. Розподіл засуджених по структурних дільницях виправних і виховних колоній.

19. Режим виконання та умови відбування покарання у виді позбавлення волі

Поняття “режим” як засіб виконання та відбування покарання. Основні вимоги до режиму в колоніях. Засоби забезпечення режиму в місцях позбавлення волі.

Нагляд за засудженими, організація охорони виправних колоній.

Умови відбування покарання в колоніях. Права й обов’язки засуджених до позбавлення волі. Придбання засудженими до позбавлення волі продуктів харчування та предметів першої потреби. Побачення і телефонні розмови засуджених до позбавлення волі з родичами та іншими особами. Короточасні

виїзди за межі виправних і виховних колоній. Одержання засудженими до позбавлення волі посилок (передач), бандеролей.

Зміна умов тримання засуджених до позбавлення волі в межах однієї виправної колонії та шляхом переведення до колонії іншого виду.

Матеріально-побутове та медико-санітарне забезпечення осіб, позбавлених волі.

20. Особливості відбування покарання в колоніях різних видів

Виправні колонії мінімального рівня безпеки.

Виправні колонії середнього рівня безпеки.

Виправні колонії максимального рівня безпеки.

Особливості відбування покарання у виді позбавлення волі засудженими жінками і неповнолітніми.

Порядок виконання та умови відбування покарання у виді довічного позбавлення волі.

Відбування покарання в дільниці ресоціалізації. Особливості тримання засуджених у дільниці соціальної реабілітації. Особливості тримання засуджених у дільниці посиленого контролю.

Режим особливих умов у колоніях.

21. Застосування засобів виправлення та ресоціалізації засуджених

Праця осіб, засуджених до позбавлення волі. Залучення осіб, засуджених до позбавлення волі, до праці.

Умови праці осіб, позбавлених волі: робочий час та час відпочинку, трудовий стаж, оплата праці, відрахування із заробітку. Форми організації праці засуджених до позбавлення волі.

Виховний вплив на засуджених до позбавлення волі: соціально-виховна робота з особами, позбавленими волі; загальноосвітнє і професійно-технічне навчання засуджених до по-

збавлення волі; самодіяльні організації засуджених до позбавлення волі; застосування заходів заохочення та стягнення до осіб, позбавлених волі.

22. Звільнення від відбування покарання. Контроль і нагляд за особами, які звільнені від відбування покарання

Підстави звільнення від відбування покарання.

Класифікація підстав звільнення від відбування покарання.

Звільнення від відбування покарання у зв'язку із закінченням строку покарання, призначеного вироком суду. Звільнення від відбування покарання на підставі Закону України "Про амністію" та акта про помилування. Звільнення від відбування покарання на підставі скасування вироку суду і закриття кримінальної справи. Звільнення від відбування покарання на підставі закінчення строків давності виконання обвинувального висновку. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання. Звільнення від відбування покарання через хворобу. Інші підстави звільнення від відбування покарання.

Порядок звільнення від відбування покарання.

Допомога особам, які звільнені від відбування покарання.

Нагляд за особами, звільненими від відбування покарання.

Здійснення контролю за поведінкою осіб, звільнених від відбування покарання.

4. ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Т е м а 1. ПОЛІТИКА У СФЕРІ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ. ІСТОРІЯ ОРГАНІВ І УСТАНОВ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ

Питання для обговорення

1. Політика України у сфері виконання покарань: поняття та місце у державній політиці.
2. Чинники, що впливають на формування політики у сфері виконання покарань.
3. Суб'єкти формування та форми реалізації в Україні політики у сфері виконання покарань.
4. Історія законодавства у сфері виконання покарань на території сучасної України в XVI- поч. XX ст.
5. Історія законодавства у сфері виконання покарань в УРСР.
6. Законодавство України у сфері виконання покарань в 1991 – 2003 рр.

Т е м а 2. ПОНЯТТЯ “КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО”. ПРИНЦИПИ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОГО ПРАВА

**(Т е м а 1 для студентів V курсу денних факультетів та
інститутів, освітньо-кваліфікаційний рівень “Магістр”)**

Питання для обговорення

1. Поняття “кримінально-виконавче право”: його предмет і метод.
2. Взаємозв'язок кримінально-виконавчого права з іншими галузями права.
3. Кримінально-виконавчі правовідносини.
4. Принципи кримінально-виконавчого права.

5. Принципи виконання покарань, що пов'язані з ізоляцією від суспільства.
6. Предмет та система курсу кримінально-виконавчого права.

Тема 3. ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ У СФЕРІ ВИКОНАННЯ І ВІДБУВАННЯ ПОКАРАНЬ. НАУКА КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОГО ПРАВА

(для самостійного вивчення)

Контрольні питання

1. Чинне кримінально-виконавче законодавство України.
2. Мета кримінально-виконавчого законодавства.
3. Завдання кримінально-виконавчого законодавства.
4. Кримінально-виконавчий кодекс України: структура та загальна характеристика.
5. Правила внутрішнього розпорядку установ виконання покарань: структура та загальна характеристика.
6. Наука кримінально-виконавчого права.

Тема 4. ПРАВОВИЙ СТАТУС ЗАСУДЖЕНИХ (Тема 2 для студентів V курсу денних факультетів та інститутів, освітньо-кваліфікаційний рівень “Магістр”)

Питання для обговорення

1. Поняття та зміст правового статусу засуджених.
2. Основи правового статусу засуджених.
3. Суб'єктивні права засуджених.
4. Законні інтереси засуджених.
5. Юридичні обов'язки засуджених.

Завдання

1. Зусев, який відбував покарання у виді позбавлення волі у колонії середнього рівня безпеки, та Олізарова звернули-

ся до адміністрації колонії з проханням дозволити їм реєстрацію шлюбу.

Яке рішення повинен прийняти начальник колонії?

2. Засуджений до позбавлення волі Камишанський відмовився від участі у виборах народних депутатів України, за що начальник відділення застосував до нього стягнення.

Дайте правову оцінку поведінці засудженого та діям начальника відділення.

3. Засуджений до обмеження волі Парсін звернувся до начальника виправного центру з письмовою заявою дати йому дозвіл на виїзд за межі виправного центру в найближчі вихідні дні для участі у виборах сільського голови. Начальник виправного центру відмовив засудженому в цьому, мотивуючи своє рішення тим, що права брати участь у виборах сільських голів у осіб, які відбувають покарання у виді обмеження волі, немає.

Чи правильне рішення прийняв начальник виправного центру?

4. Засуджений до позбавлення волі Бровченко звернувся до начальника колонії мінімального рівня безпеки із загальними умовами тримання із заявою про надання йому можливості поїхати до місця його проживання з метою укладення угоди купівлі-продажу автомобіля, який належить йому на праві приватної власності.

Як повинна бути розглянута заява засудженого?

5. Засуджений до позбавлення волі Галушкін направив письмове звернення до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, в якому прохав Уповноваженого внести на розгляд Верховної Ради України законопроект про надання щорічних відпусток засудженим до позбавлення волі, що відповідало б Конституції України та міжнародним документам.

Чи мають право засуджені до позбавлення волі звертатися до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини? Яку відповідь повинен дати Уповноважений Верховної Ради

України з прав людини засудженому Галушкіну? Які міжнародні документи передбачають право працюючих засуджених на відпустки?

6. Начальник відділення нагадав засудженому Розумовському, який відбував покарання у виді позбавлення волі у виправній колонії мінімального рівня безпеки, що коли він не буде перевиконувати норми виробітку, то адміністрація колонії не буде звертатися до суду з клопотанням про включення часу його роботи в колонії у загальний трудовий стаж.

Поясніть правомірність дій начальника відділення.

7. Засуджений до позбавлення волі Забродський після направлення його в колонію середнього рівня безпеки відмовився від роботи в цій установі, посилаючись на те, що ст. 43 Конституції України забороняє використання примусової праці, а вироком суду для нього не встановлений обов'язок працювати в місцях позбавлення волі.

Прокоментуйте поведінку засудженого Забродського. Як вирішується питання залучення позбавлених волі до праці в міжнародно-правових документах?

8. Засуджений Брюлов, який відбував покарання в колонії мінімального рівня безпеки з полегшеними умовами тримання, звернувся до начальника колонії з проханням дозволити йому відпустку для поїздки додому. На прийомі в начальника колонії він пояснив, що бажає скласти іспити до вищого технічного навчального закладу.

Чи є в засуджених до позбавлення волі право на одержання вищої освіти?

9. Химкін, який відбував покарання у виді позбавлення волі у колонії середнього рівня безпеки, написав звернення до Європейського суду з прав людини, у якому просив зобов'язати Державний департамент України з питань виконання покарань направити його в іншу колонію, де поважалися б його честь і гідність. Враховуючи те, що засуджений Химкін за захистом

своїх прав під час відбування покарання у виді позбавлення волі до судів України не звертався, начальник колонії прийняв рішення його звернення до Європейського суду не направляти.

Поясніть рішення начальника колонії у світлі положень Європейської конвенції про захист прав людини та основних свобод.

10. Гуміленко, умовно-дostroково звільнений від відбування покарання, звернувся до органів внутрішніх справ з проханням виготовити йому закордонний паспорт для виїзду у Грецію, з тим, щоб побачитися з тяжко хворим сином напередодні складної операції. Начальник відділу паспортної і міграційної служби відмовив Гуміленку у виготовленні закордонного паспорта, пояснивши, що на час умовно-дostroкового звільнення відносно нього встановлюється іспитовий строк, і тому він не може залишити межі України.

Чи правомірні дії начальника паспортної та міграційної служби?

11. Засуджений Пархоменко, який відбував покарання у колонії максимального рівня безпеки, звернувся до начальника колонії з проханням перевести його в безпечне місце, тому що він неодноразово отримував анонімні письмові записки з погрозою вбивства за те, що ним не повернуто картярського боргу.

Яке рішення по забезпеченню права засудженого на особисту безпеку повинен прийняти начальник колонії?

12. На будівельному комбінаті, де працювали окремі категорії засуджених, виникла пожежа, збитки від якої склали 133,5 тис. грн. З'ясувалося, що пожежа сталася тому, що засуджені Коваленко і Волосний, які виконували окремі види робіт на комбінаті, палили в цеху, а недопалки викинули у сміття, де знаходилися дерев'яні стружки. У зв'язку з цим начальник колонії видав наказ про перерахування з особових рахунків засуджених Коваленка і Волосного грошових коштів будівельному комбінату для відшкодування збитків.

Чи правомірні дії начальника колонії?

**Т е м а 5. ОРГАНИ І УСТАНОВИ ВИКОНАННЯ
ПОКАРАНЬ**
(Т е м а 3 для студентів V курсу денних факультетів та
інститутів, освітньо-кваліфікаційний рівень “Магістр”)

Питання для обговорення

1. Система органів і установ виконання покарань в Україні.
2. Загальна структура, чисельність та організація діяльності Державної кримінально-виконавчої служби України.
3. Основні завдання Державної пенітенціарної служби України.
4. Організаційна структура центрального апарату Державної пенітенціарної служби України.
5. Органи і установи, які виконують кримінальні покарання щодо військовослужбовців.
6. Органи, що виконують майнові покарання.
7. Взаємодія органів та установ виконання покарань із правоохоронними та іншими державними органами.
8. Місця позбавлення волі, що не є установами виконання покарань.

**Т е м а 6. НАГЛЯД І КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОНАННЯМ
ПОКАРАНЬ**

Питання для обговорення

1. Поняття та види контролю за виконанням покарань.
2. Міжнародний контроль за виконанням покарань.
3. Контроль органів державної влади та місцевого самоврядування за виконанням покарань.
4. Прокурорський нагляд за виконанням покарань.
5. Відомчий контроль за виконанням покарань.
6. Компетенція судів у процесі виконання покарань.
7. Громадський контроль та участь громадськості у виправленні та ресоціалізації засуджених.

Т е м а 7. МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ПОВОДЖЕННЯ ІЗ ЗАСУДЖЕНИМИ. ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

Питання для обговорення

1. Поняття та класифікація міжнародних стандартів поведінки із засудженими.
2. Універсальні міжнародні стандарти загального характеру.
3. Регіональні стандарти загального характеру.
4. Універсальні міжнародні стандарти спеціального характеру.
5. Регіональні міжнародні стандарти спеціального характеру.
6. Міжнародні стандарти щодо певних професійних груп із числа персоналу, окремих видів покарань та окремих категорій правопорушників.
7. Виконання покарань у зарубіжних країнах.

Т е м а 8. ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ У ВИДІ ШТРАФУ ТА КОНФІСКАЦІЇ МАЙНА

(Т е м а 4 для V курсу студентів денних факультетів та інститутів, освітньо-кваліфікаційний рівень “Магістр”)

Питання для обговорення

1. Зміст та особливості покарання у виді штрафу. Законодавство, що регулює виконання покарання у виді штрафу.
2. Порядок і умови виконання покарання у виді штрафу.
3. Зміст та особливості покарання у виді конфіскації майна. Законодавство, що регулює виконання покарання у виді конфіскації майна.
4. Порядок і умови виконання покарання у виді конфіскації майна.
5. Контроль і нагляд за виконанням майнових покарань.

Завдання

13. Захарчука засуджено до штрафу в розмірі 50 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. У місячний строк після набрання вироком законної сили штраф засудженим так і не було сплачено. У зв'язку з цим судом видано і направлено до відділу державної виконавчої служби виконавчий лист для примусового виконання.

Чи правильно вчинив суд?

14. Ривкіна засуджено до штрафу в розмірі 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Через 5 днів після набрання вироком чинності засуджений захворів на тяжку хворобу, про що родичі засудженого повідомили суд. У зв'язку з цим суд замінив несплачену суму штрафу покаранням у виді громадських робіт.

Чи правильно вчинив суд?

15. Ревницького засуджено до штрафу в розмірі 2000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. У місячний строк після набрання вироком законної сили штраф засуджений так і не сплатив. У зв'язку з цим Ревницького притягнуто до кримінальної відповідальності відповідно до ст. 389 КК України.

Чи законно порушено кримінальну справу?

16. Яковенка засуджено до штрафу в розмірі 850 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Через 10 днів після набрання вироком законної сили до суду, що виніс вирок, від засудженого надійшло клопотання з проханням про відстрочку виконання вироку на 5 років. Своє клопотання засуджений мотивував тим, що внаслідок стихійного лиха його майну було спричинено значних збитків. Крім того, на утриманні засудженого знаходяться двоє неповнолітніх дітей.

Що в цьому випадку повинен вчинити суд?

17. Станового засуджено до штрафу в розмірі 4000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. У місячний

строк після набрання вироком законної сили штраф засуджений так і не сплатив. У зв'язку з цим суд замінив несплачену суму штрафу покаранням у виді позбавлення волі строком на 2 роки.

Чи правильно вчинив суд?

18. Іванцова засуджено до дванадцяти років позбавлення волі з конфіскацією майна. Із метою забезпечення можливої конфіскації майна на стадії досудового розслідування кримінальної справи на майно засудженого накладено арешт. Після набрання вироком законної сили до виконання надіслано виконавчий лист, копію протоколу опису майна та копію вироку. У копії протоколу опису майна зазначалося, що для забезпечення можливої конфіскації майна було накладено арешт на побутову техніку, яка належала засудженому. Зберігачем майна призначено дружину засудженого. Під час перевірки наявності майна, зазначеного в описі, державний виконавець з'ясував, що вищезазначене майно відсутнє, іншого майна, що підлягає конфіскації, виявити не вдалося.

Що в цьому випадку повинен вчинити державний виконавець?

19. Короленко засуджена до десяти років позбавлення волі з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років та з конфіскацією майна. Під час досудового розслідування опис майна засудженої не проводився. У процесі виконавчого провадження державному виконавцю стало відомо, що засуджена є одним із засновників товариства з обмеженою відповідальністю. У зв'язку з цим державний виконавець звернувся до директора цього підприємства з листом про необхідність виділення і передачі майна, що припадає на частку засудженої, до відділу Державної виконавчої служби України.

Чи правомірні дії державного виконавця?

20. Луньову засуджено до семи років позбавлення волі з конфіскацією майна. Під час досудового розслідування опис майна засудженої не проводився. Під час виконавчого прова-

дження майна засудженої, на яке можливе звернення стягнення, виявити не вдалося, про що складено відповідний акт. Виконавчий лист з актом про неможливість стягнення державним виконавцем повернуто до суду. Через місяць під час іншого виконавчого провадження виявилось неконфісковане майно засудженої, набуте нею до винесення вироку.

Чи має право державний виконавець здійснювати виконавчі дії, спрямовані на конфіскацію цього майна, якщо виконавче провадження по конфіскації вже закрито?

21. Радіонову засуджено до п'яти років позбавлення волі з конфіскацією майна. Під час виконавчого провадження державним виконавцем описано хутрову шубу, яка належала засудженій, вартістю 25 000 грн. Представник засудженої звернувся до суду зі скаргою на дії державного виконавця, мотивуючи це тим, що одяг засудженої належить до майна, на яке не може бути звернене стягнення за виконавчими документами.

Яке рішення по цьому питанню повинен прийняти суд?

22. Кравченка засуджено до семи років позбавлення волі з конфіскацією майна. Під час виконавчого провадження накладено арешт на майно засудженого. Проте під час передачі майна фінансовим органам державному виконавцю стало відомо, що засуджений помер у місцях позбавлення волі.

Чи має право державний виконавець продовжувати здійснювати дії, направлені на конфіскацію майна?

Т е м а 9. ВИКОНАННЯ ПОКАРАННЯ У ВИДІ ПОЗБАВЛЕННЯ ПРАВА ОБІЙМАТИ ПЕВНІ ПОСАДИ АБО ЗАЙМАТИСЯ ПЕВНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

Питання для обговорення

- 1 Зміст та особливості покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.
- 2 Законодавство, що регулює виконання позбавлення

права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

3 Суб'єкти виконання позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

4 Контроль за засудженими до позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

5 Відповідальність за порушення порядку виконання-відбування позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

Завдання

23. Левченка засуджено за ч. 1 ст. 140 КК України до позбавлення права займатися діяльністю, пов'язаною з наданням медичних послуг, на строк чотири роки. Після набрання вироком законної сили суд надіслав копію вироку разом із розпорядженням про його виконання до кримінально-виконавчої інспекції.

Які першочергові дії на виконання вироку повинен здійснити працівник кримінально-виконавчої інспекції?

24. Сергієнка засуджено за ч. 1 ст. 212 КК України до позбавлення права займатися підприємницькою діяльністю на строк три роки.

Які органи та яким чином повинні здійснювати контроль за діяльністю засудженого?

25. Гавриленка засуджено за ч. 2 ст. 191 КК України до чотирьох років позбавлення волі з позбавленням права обіймати посади, пов'язані з розпорядженням майном, на строк три роки.

Як після відбуття основного покарання адміністрація кримінально-виконавчої установи повинна забезпечити подальше виконання додаткового покарання?

26. Пархоменка засуджено за ч. 2 ст. 139 КК України до позбавлення волі на строк три роки з позбавленням права займатися діяльністю, пов'язаною з наданням медичних послуг,

на строк три роки. Під час відбування основного покарання адміністрація кримінально-виконавчої установи призначила Пархоменка на посаду помічника лікаря в лікувальному закладі кримінально-виконавчої установи.

Чи правомірні дії адміністрації кримінально-виконавчої установи?

27. Діденка засуджено за ч. 1 ст. 286 КК України до штрафу в розмірі 850 грн із позбавленням права керування транспортним засобом на строк два роки. Під час виконання додаткового покарання від органів ДАІ надійшла довідка про порушення Діденком заборони керування транспортним засобом.

Як повинна діяти кримінально-виконавча інспекція після отримання письмової довідки про порушення засудженим вимог вироку?

28. Юрченка засуджено за ч. 1 ст. 172 КК України до позбавлення права обіймати посади, пов'язані з вчиненням організаційно-розпорядчих обов'язків, на строк два роки. Під час відвідування підприємства, на якому працює Юрченко, працівник кримінально-виконавчої інспекції з'ясував, що Юрченко продовжує обіймати посаду, у зв'язку з якою ним було вчинено злочин.

Яким чином кримінально-виконавча інспекція повинна відреагувати на порушення вимог вироку?

29. Клименка та Андрійченка засуджено за ст. 251 КК України. Клименку призначено покарання у виді позбавлення волі на строк три роки з позбавлення права займатися діяльністю, пов'язаною з наданням ветеринарних послуг, на строк два роки. Андрійченку призначено покарання у виді позбавлення права займатися діяльністю, пов'язаною з наданням ветеринарних послуг, на строк три роки. Після відбуття Клименком двох років позбавлення волі, його було умовно-достроково звільнено судом від відбування позбавлення волі та позбавлення права займатися діяльністю, пов'язаною з наданням ветеринарних по-

слуг. Андрійченка також було умовно-достроково звільнено судом від відбування покарання у виді позбавлення права займатися діяльністю, пов'язаною з наданням ветеринарних послуг.

Чи правомірні дії суду?

30. Зонтова засуджено за ч. 1 ст. 273 КК України до двох років позбавлення волі з позбавлення права обіймати посади, пов'язані із забезпеченням безпеки на вибухонебезпечних підприємствах та у вибухонебезпечних цехах, на строк три роки. Після відбуття основного покарання засудженого було взято на облік кримінально-виконавчою інспекцією. Строк відбування основного покарання зараховано до строку відбування позбавлення права обіймати посади, пов'язані із забезпеченням безпеки на вибухонебезпечних підприємствах та у вибухонебезпечних цехах.

Чи правомірне в цьому випадку зарахування строку відбування позбавлення волі до строку додаткового покарання?

31. Бенчука засуджено за ст. 287 КК України до штрафу в розмірі 1000 грн із позбавленням права обіймати посади, пов'язані з відповідальністю за технічний стан або експлуатацію транспортних засобів, на строк два роки. Кримінально-виконавча інспекція направила адміністрації підприємства, де працює Бенчук, копію вироку суду та інші необхідні документи.

Які дії повинна вчинити адміністрація підприємства на виконання вимог вироку?

32. Переходьку засуджено за ч. 1 ст. 323 КК України до позбавлення права займатися діяльністю, пов'язаною з виховною роботою неповнолітніх, на строк два роки. Після того, як засудженого взято на облік, він не з'явився на виклик до кримінально-виконавчої інспекції.

Яким чином у даному випадку, повинна діяти кримінально-виконавча інспекція?

**Тема 10. ВИКОНАННЯ ПОКАРАННЯ У ВИДІ
ГРОМАДСЬКИХ РОБІТ**
(Тема 5 для студентів V курсу денних факультетів
та інститутів, освітньо-кваліфікаційний рівень “Магістр”)

Питання для обговорення

1. Порядок виконання покарання у виді громадських робіт.
2. Умови відбування покарання у виді громадських робіт.
3. Обов'язки власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу за місцем відбування засудженими покарання у виді громадських робіт.
4. Відповідальність осіб, засуджених до покарання у виді громадських робіт.

Завдання

33. Іванова засуджено судом за ст. 125 КК України до покарання у виді громадських робіт. Місцем відбування покарання визначено комунальне підприємство з утилізації сміття, яке перебувало у встановленому органами місцевого самоврядування переліку об'єктів, на яких засуджені можуть відбувати громадські роботи. Однак засуджений Іванов відмовився виконувати роботи на цьому підприємстві, вважаючи, що такі роботи принижують його гідність, про що керівник підприємства повідомив кримінально-виконавчу інспекцію.

Яке рішення і на підставі якої правової норми повинна прийняти кримінально-виконавча інспекція. Чи є підстави для притягнення до відповідальності засудженого Іванова?

34. Гришка засуджено судом за ст. 128 КК України до 240 год громадських робіт. Під час відбування вищезазначеного покарання в населеному пункті, де він мешкав, трапилося стихійне лихо. На прохання міського голови керівником криміналь-

но-виконавчої інспекції було прийняте рішення направити всіх засуджених до покарання у виді громадських робіт, які перебували на обліку в інспекції, для участі в ліквідації наслідків буревію. Через відсутність спеціальної підготовки та кваліфікації засуджених Гришко загинув під час виконання розчистки завалів.

Чи правомірно вчинив керівник кримінально-виконавчої інспекції?

35. Начальник кримінально-виконавчої інспекції звернувся до міського голови з поданням, у якому просив згідно з ч. 1 ст. 36 КВК України визначити підприємства, установи, організації, які належать до комунальної власності міста, на яких можливе відбування такого виду покарання, як громадські роботи, порядок та умови їх відбування та засоби контролю за цим процесом. Міський голова відмовив начальнику кримінально-виконавчої інспекції, посилаючись на те, що Закон України “Про місцеве самоврядування”, який регламентує повноваження органів місцевого самоврядування щодо забезпечення законності, правопорядку, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян, не передбачає участі органів місцевого самоврядування у виконанні кримінальних покарань.

Чи правомірне рішення прийняв міський голова?

36. Івашура засуджений до 100 год громадських робіт. Під час відбування покарання він без повідомлення кримінально-виконавчої інспекції залишив своє постійне місце проживання і протягом трьох днів не з’являвся на громадські роботи. У зв’язку з цим кримінально-виконавча інспекція направила відповідне подання органам внутрішніх справ про привід засудженого до інспекції. Після затримання Івашура пояснив інспектору кримінально-виконавчої інспекції, що, повернувшись додому після роботи, він побачив записку від вагітної дружини, в якій вона повідомляла, що її відвезли в пологовий будинок у сусідній районний центр через можливі ускладнення при пологах. За таких обставин він терміново виїхав у сусідній район, де і був затриманий працівниками органів внутрішніх справ.

Чи є поведінка Івашури ухиленням від відбування покарання у виді громадських робіт?

37. Під час відбування покарання у виді громадських робіт Свиридову була надана чергова відпустка за основним місцем роботи. У зв'язку з цим Свиридов звернувся до начальника кримінально-виконавчої інспекції з питанням, чи має він право провести відпустку в іншій місцевості.

Яку відповідь повинен дати начальник кримінально-виконавчої інспекції Свиридову?

38. Коломієць засуджений місцевим судом до 90 год громадських робіт. У зв'язку з цим засуджений взяв за основним місцем роботи відпустку на 15 днів, протягом яких сподівався відбутися весь строк громадських робіт. Проте кримінально-виконавча інспекція не погодилася з таким рішенням Коломійця.

Чи правомірні дії кримінально-виконавчої інспекції?

39. Петренко засуджена судом за ст. 225 КК України до 200 год громадських робіт. Через два тижні після набрання вироком чинності їй виповнилося 55 років. Унаслідок цього засуджена відмовилася виконувати громадські роботи, що були їй визначені на підставі вироку суду.

Чи є поведінка Петренко ухиленням від відбування покарання у виді громадських робіт?

**Т е м а 11. ВИКОНАННЯ ПОКАРАННЯ У ВИДІ
ВИПРАВНИХ РОБІТ**
(Т е м а 5 для студентів V курсу денних факультетів та
інститутів, освітньо-кваліфікаційний рівень “Магістр”)

Питання для обговорення

1. Порядок виконання покарання у виді виправних робіт.
2. Умови відбування покарання у виді виправних робіт.

3. Обов'язки власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу за місцем відбування засудженими покарання у виді виправних робіт.
4. Заходи заохочення та стягнення, що застосовуються до осіб, засуджених до виправних робіт.
5. Відповідальність осіб, засуджених до виправних робіт.

Завдання

40. Прозументова засуджена судом за ч. 1 ст. 126 КК України до одного року виправних робіт із відрахуванням 15 % від заробітку в дохід держави. Під час відбування покарання вона часто не виходила на роботу без поважних причин, виїздила в інші населені пункти, мотивуючи це відвідуванням своїх хворих родичів, і за 10 місяців фактично відбула лише 8 місяців строку покарання. Кримінально-виконавча інспекція звернулася до суду з клопотанням про заміну засудженій Прозументовій виправних робіт позбавленням волі.

Яке рішення і на підставі якої правової норми повинен прийняти суд щодо клопотання кримінально-виконавчої інспекції? Чи є підстави для притягнення до відповідальності керівника підприємства, де працювала засуджена Прозументова, та інспектора кримінально-виконавчої інспекції?

41. Під час відбування покарання у виді виправних робіт засуджений Мішенін у результаті нещасного випадку став інвалідом 1-ої групи. Кримінально-виконавча інспекція порушила перед судом клопотання про заміну засудженому 6-місячного строку виправних робіт, що він не відбув, позбавленням волі на тій підставі, що він через непрацездатність не зможе відбувати визначене йому вироком суду покарання.

На підставі якої правової норми і яке рішення повинен прийняти суд?

42. Іваненкова засуджена за ст. 167 КК України до виправних робіт строком на один рік із відрахуванням 10% від заробітку в дохід держави. Після того, як вона відбула 6 місяців

строку покарання, Іваненкова надала у кримінально-виконавчу інспекцію медичну довідку про те, що завагітніла.

Які дії має виконати кримінально-виконавча інспекція за даних обставин?

43. Мамлюков засуджений місцевим судом за ч. 1 ст. 267 КК України до 6 місяців виправних робіт із відрахуванням 10% заробітку в дохід держави. Після набрання чинності вироку суду Мамлюков звернувся до начальника кримінально-виконавчої інспекції із проханням дати дозвіл внести в установи банків одразу всю суму, яка повинна бути вирахована з його заробітної плати за 6 місяців, мотивуючи це тим, що він має постійну заробітну плату на підприємстві, де він працює, а також власні заощадження, які дозволяють йому це зробити.

Яку відповідь повинен дати Мамлюкову начальник кримінально-виконавчої інспекції?

44. Опаньків засуджений до двох років виправних робіт із відрахуванням 20 % від заробітку в дохід держави. Адміністрація підприємства, де працював Опаньків, на підставі вироку суду зробила відрахування з усієї суми заробітку засудженого. Вважаючи, що ці дії є неправильними, Опаньків звернувся до прокурора зі скаргою, де просив роз'яснити адміністрації, щоб вона відраховувала 20 %, встановлених вироком суду, від суми заробітку, що залишиться після відрахування податків та інших платежів.

Які пояснення має дати прокурор засудженому і на підставі якої правової норми?

45. Товкмаченко засуджений до півтора року виправних робіт. Через 8 місяців відбування покарання засуджений подав до адміністрації підприємства, де він працював, заяву про звільнення за власним бажанням. Адміністрація підприємства задовольнила його прохання і сповістила про це кримінально-виконавчу інспекцію. Засуджений Товкмаченко у зв'язку зі звільненням був викликаний до кримінально-виконавчої інспекції і йому запропоновано терміново влаштуватися на роботу або

стати на облік у якості безробітного у строк, передбачений Законом України “Про зайнятість населення”. Проте Товкмаченко вимоги кримінально-виконавчої інспекції не виконав, змінив місце проживання, до того ж за вчинення опору працівникам міліції у нетверезому стані був заарештований на 15 діб, про що органи внутрішніх справ повідомили кримінально-виконавчу інспекцію.

Чи мала право адміністрація підприємства звільнити Товкмаченка з роботи за власним бажанням, не маючи на це дозволу кримінально-виконавчої інспекції? Які заходи повинна вжити кримінально-виконавча інспекція до засудженого Товкмаченка?

46. Клименко, який засуджений до двох років виправних робіт, звернувся з клопотанням до суду про його умовно-дострокове звільнення, мотивуючи це тим, що за час відбування покарання до нього не було застосовано жодного стягнення за порушення трудової дисципліни. Крім того, він вже відбув половину строку покарання, призначеного судом.

Яке рішення має прийняти суд?

Т е м а 12. ВИКОНАННЯ ПОКАРАННЯ У ВИДІ АРЕШТУ

**(Т е м а 6 для студентів V курсу денних факультетів
та інститутів, освітньо-кваліфікаційний рівень “Магістр”)**

Питання для обговорення

1. Місця відбування покарання у виді арешту.
2. Порядок і умови виконання покарання у виді арешту.
3. Залучення осіб, засуджених до арешту, до праці.
4. Матеріально-побутове забезпечення і медичне обслуговування засуджених до арешту.
5. Заходи заохочення та стягнення, що застосовуються до осіб, засуджених до арешту.
6. Особливості відбування арешту засудженими військовослужбовцями.

Завдання

47. Засуджений до покарання у виді арешту Хоменко звернувся до адміністрації арештного дому за місцем засудження з проханням направити його для відбування покарання до іншого арештного дому, який знаходиться в районі проживання засудженого, оскільки в цьому регіоні для його здоров'я більш сприятливий клімат.

Яке рішення в цьому випадку має прийняти начальник арештного дому?

48. Засуджений до покарання у виді арешту Сличкін звернувся до адміністрації арештного дому з клопотанням про надання йому можливості короткочасного виїзду за межі арештного дому у зв'язку з винятковою обставиною – смертю матері.

Яке рішення в цьому випадку має прийняти начальник арештного дому?

49. Під час перевірки дотримання законності в арештному домі прокурором встановлено, що в одній із камер, де утримувалися неповнолітні засуджені, також були поміщені обвинувачені Киреев та Сидорчук, яким виповнилося 20 та 23 роки відповідно. Крім цього, у результаті перевірки з'ясовано, що ще одному мешканцю цієї ж камери Потапенку тиждень тому виповнилося 18 років. Начальник арештного дому пояснив, що за законом, як виняток, допускається в камері з неповнолітніми утримувати дорослих засуджених.

Яке рішення повинен прийняти прокурор у даному випадку?

50. Засуджений до покарання у виді арешту Рязанов звернувся зі скаргою до прокурора у зв'язку з тим, що адміністрація слідчого ізолятора, де відбував покарання засуджений, відмовила йому в побаченні зі своїм адвокатом на підставі того, що в даному слідчому ізоляторі було запроваджено особливий режим строком на тридцять днів. Метою побачення засудженого зі своїм адвокатом була підготовка касаційної скарги, строк по-

дання якої вже збігав.

Яке рішення має прийняти прокурор?

51. Засуджений до покарання у виді арешту Данилов відмовився виконувати роботи з ремонту будівлі арештного дому, мотивуючи це відсутністю у нього необхідної професійної підготовки та релігійними переконаннями. Унаслідок цього до засудженого застосовано стягнення у виді поміщення у карцер строком на десять діб.

Чи правомірно в цьому випадку на засудженого накладено стягнення? Які посадові особи мають право накладати стягнення на засуджених до покарання у виді арешту?

Т е м а 13. ВИКОНАННЯ ПОКАРАННЯ У ВИДІ ОБМЕЖЕННЯ ВОЛІ

(Т е м а 6 для студентів V курсу денних інститутів та факультетів, освітньо-кваліфікаційний рівень “Магістр”)

Питання для обговорення

1. Місця відбування покарання у виді обмеження волі.
2. Порядок направлення засуджених до обмеження волі для відбування покарання.
3. Порядок і умови відбування покарання у виді обмеження волі.
4. Умови праці засуджених до обмеження волі.
5. Матеріально-побутове забезпечення та медичне обслуговування засуджених до обмеження волі.
6. Заходи заохочення та стягнення, що застосовуються до осіб, засуджених до обмеження волі.

Завдання

52. Макаренко, засуджений до обмеження волі на строк три роки за ст. 246 КК України і який відбуває покарання в одному з виправних центрів Харківської обл., звернувся з проханням до адміністрації центру дозволити йому проживати разом

із дружиною в їх власному домі, що знаходиться недалеко від виправного центру, мотивуючи своє прохання тим, що вже більше 15 років вони знаходяться у фактичних шлюбних відносинах, мають двох синів 13 і 14 років. Без батька діти перестали слухатися матір, тому його присутність у сім'ї вкрай необхідна.

Дайте правову оцінку ситуації, що склалася, і запропонуйте відповідь адміністрації виправного центру.

53. Адміністрація виправного центру за домовленістю з приватним підприємством, що виробляє тротуарну плитку, направила на роботу 20 засуджених до обмеження волі. Через три місяці власник підприємства звернувся до центру з проханням притягнути до кримінальної відповідальності засудженого Пономаренка, який відмовляється від роботи.

Перевіркою встановлено, що Пономаренко повинен був працювати на ділянці, де просіювали цемент. Однак захисними засобами власник підприємства їх забезпечував не завжди, внаслідок чого у Пономаренка на фоні хронічного бронхіту стала розвиватися астма, про що свідчить довідка з медичного закладу. Пономаренко неодноразово звертався до виконроба з проханням перевести його на іншу ділянку, але той постійно йому відмовляв.

Чи буде притягнений до кримінальної відповідальності Пономаренко? Що необхідно зробити адміністрації виправного центру?

54. Сидоренко, засуджений до двох років обмеження волі, звернувся до начальника виправного центру з листом від сестри, в якому вона пише, що їх мати давно хворіє і зараз знаходиться у критичному стані (про що свідчить офіційна довідка), і попросив негайно дати йому дозвіл на короткостроковий виїзд додому. Начальник на підставі ч.3 ст. 59 КВК України дозволив йому виїхати на 5 діб – з 6 по 10 квітня 2012 р. У Сидоренка 10 квітня ще й закінчується строк відбування покарання.

Чи повинен він повертатися до виправного центру? Назвіть підстави і порядок звільнення засуджених до обмеження волі.

55. Котенко, засуджений за ч.1 ст.208 КК України до трьох років обмеження волі, звернувся до начальника виправного центру із заявою, в якій просить представити його до умовно-дострокового звільнення на підставі того, що він вже відбув передбачену в законі частину покарання.

Посилаючись на закон, скажіть, яку відповідь має дати начальник виправного центру?

56. Ковітенко, засуджена до двох років обмеження волі, після відбуття шести місяців призначеного покарання звернулася до начальника виправного центру із заявою про звільнення її від відбування покарання, мотивуючи тим, що вона вагітна, строк вагітності (за довідкою) дорівнює п'яти місяцям.

Що повинен відповісти начальник виправного центру?

57 Тишко і Маленко, засуджені до обмеження волі строком на три роки кожен, прибули до виправного центру 5 травня 2012 р.

Назвіть дату закінчення строку покарання для кожного засудженого, враховуючи при цьому, що Тишко з 20 січня 2012 р. знаходився під вартою в СІЗО і в такому ж порядку був доставлений до виправного центру, а Маленку був вибраний запобіжний захід – підписка про невиїзд, тому до виправного центру він приїхав самостійно.

58. Жарко за вчинення автотранспортного злочину був засуджений до чотирьох років обмеження волі із забороною на три роки управляти транспортними засобами. Його направили до виправного центру, розташованого в сільській місцевості. Начальник виправного центру призначив Жаркова працювати на тракторі. Працюючи по 12-14 год на добу (треба було вчасно засіяти поле) протягом 2 тижнів, Жарко дуже втопився, одного разу заснув за кермом і впав разом з трактором у ставок. Лишився живим, але поламав ноги і став інвалідом. Трактор ремонту не підлягає.

Роз'ясніть: хто, кому і в якому порядку буде відшкодувати нанесені збитки. Чи буде Жарко продовжувати відбу-

вати покарання ?

59. До начальника виправного центру звернулися засуджені Гарбузенко і Кащенко з проханням дозволити їм короткостроковий виїзд за межі виправного центру строком на 12 діб (відпустка до родичів), посилаючись на те, що Гарбузенку необхідно в цей час зареєструвати шлюб з Листовою і підготуватися до весілля, а Кащенко треба зорати ділянку в 1 га і допомогти матері посадити картоплю.

Що відповідь начальник виправного центру? Назвіть підстави для отримання щорічної відпустки і короткострокового виїзду за межі виправного центру.

60. Коваленко, засуджений до обмеження волі строком на чотири роки, відбував покарання у виправному центрі Харківської обл., тому що у Полтавській обл., де він мешкав до засудження, немає виправного центру. Коли у нього тяжко захворіла дружина, він звернувся до начальника виправного центру про переведення його до виправної колонії мінімального рівня безпеки з полегшеними умовами тримання, яка розташована поряд з його селом, щоб він мав змогу допомагати сім'ї. Строк відбутого ним покарання становить 1 рік 11 місяців і 15 днів, працював він сумлінно, мав дві подяки від адміністрації виправного центру.

Як має поступити начальник виправного центру?

61. Засуджений 5 вересня 2011 р. до чотирьох років обмеження волі Борисенюк (взятий на облік 18 вересня) у робочий час зловживав спиртними напоями, порушував громадський порядок, за що неодноразово був попереджений адміністрацією заводу, де працював. Одного разу, прийшовши на роботу в нетверезому стані, він учинив бійку із засудженим Хохмачом, зламав йому руку, розірвав одяг. Розуміючи, що за такі дії йому треба буде відповідати, він втік із виправного центру, а затриманий був працівниками органів внутрішніх справ лише через два місяця. На момент затримання Борисенюк відбув шість місяців строку покарання.

Які заходи до Борисенюка можуть бути застосовані?

Тема 14. ВИКОНАННЯ ПОКАРАННЯ У ВИДІ ТРИМАННЯ В ДИСЦИПЛІНАРНОМУ БАТАЛЬЙОНІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Питання для обговорення

1. Правове регулювання виконання покарання у виді направлення в дисциплінарний батальйон.
2. Організаційні засади виконання покарання у виді направлення в дисциплінарний батальйон.
3. Основні засоби виправлення засуджених, направлених у дисциплінарний батальйон.
4. Правовий статус засуджених, направлених у дисциплінарний батальйон.
5. Порядок направлення та прийому засуджених у дисциплінарний батальйон.
6. Режим та умови тримання засуджених у дисциплінарних батальйонах.
7. Організація праці та виховна робота із засудженими в дисциплінарному батальйоні.
8. Система засобів заохочення та стягнень, що застосовуються до засуджених у дисциплінарних батальйонах.
9. Підстави та порядок звільнення засуджених із дисциплінарних батальйонів.

Завдання

62. На ім'я рядового Гаврилюка, який відбував покарання в дисциплінарному батальйоні, надійшла телеграма від його родичів про те, що його мати тяжко хвора і знаходиться у важкому стані. Рядовий Гаврилюк звернувся до командування батальйону з проханням надати йому короткострокову відпустку для поїздки додому.

Чи може бути дозволена така відпустка? Який порядок її надання?

63. Рядовий Смирнов під час відбування покарання в дисциплінарному батальйоні допустив порушення вимог режиму. Командир взводу, до якого був приписаний засуджений, в якості стягнення наклав на нього арешт із триманням на гауптвахті строком п'ять діб.

Чи правомірними є дії командиру взводу в даному випадку?

64. Рядовий Шовкун незаконним шляхом придбав у одного з прапорщиків дисциплінарного батальйону горілку домашнього виготовлення. У результаті вживання цієї горілки рядовий Шовкун отруївся і був направлений до госпіталю для лікування. Враховуючи обставини захворювання рядового Шовкуна, командиром дисциплінарного батальйону було прийняте рішення про невключення терміну лікування у строк відбування покарання. Рядовий Шовкун із цього приводу звернувся зі скаргою до військового прокурора гарнізону.

Яке рішення має прийняти військовий прокурор?

65. Через два місяці після початку строкової служби матрос Іванов був засуджений військовим судом гарнізону за вчинення злочину до шести місяців тримання в дисциплінарному батальйоні. Під час відбування покарання матрос Іванов виявив добрі знання військових статутів, чітко виконував їх вимоги, отримав три заохочення і оволодів військовою спеціальністю. Після звільнення від відбування покарання у зв'язку з відбуттям його строку матрос Іванов був направлений для подальшого проходження служби у свою частину. Через дванадцять місяців Іванов звернувся зі скаргою до військового прокурора з приводу того, що командування Військово-Морськими Силами України відмовляє йому у звільненні в запас, мотивуючи тим, що строк відбування покарання у вигляді тримання в дисциплінарному батальйоні до строку військової служби не зараховується і до звільнення матроса Іванова залишилося ще чотири місяці.

Яке рішення повинен прийняти військовий прокурор?

66. Рядовий Петров звернувся до командира дисциплінарного батальйону з проханням дати йому можливість побачення зі своїм адвокатом. Командир дисциплінарного батальйону відмовив, мотивуючи тим, що рядовий Петров у поточному місяці вже використав своє право на короткострокове побачення з батьками, яке передбачено пунктом 33 Положення про дисциплінарний батальйон.

Чи правомірним є рішення командира дисциплінарного батальйону?

**Т е м а 15. КЛАСИФІКАЦІЯ ЗАСУДЖЕНИХ
ДО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ ТА ЇХ РОЗПОДІЛ ЗА ВИДАМИ
КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧИХ УСТАНОВ. ЗАГАЛЬНІ
ПОЛОЖЕННЯ ВИКОНАННЯ ПОКАРАННЯ У ВИДІ
ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ**

**(Т е м а 7 для студентів V курсу денних факультетів та
інститутів, освітньо-кваліфікаційний рівень “Магістр”)**

Питання для обговорення

1. Поняття, види, критерії та цілі класифікації засуджених до позбавлення волі.
2. Визначення виду установи виконання покарань та місця відбування покарання.
3. Порядок направлення та приймання засуджених до виправних і виховних колоній.
4. Організаційна структура виправної колонії.
5. Просторова структура виправної та виховної колоній.
6. Розподіл засуджених до структурних дільниць виправних і виховних колоній.

Завдання

67. Місцевим судом Савенко засуджений за ч. 2 ст. 286 КК України до восьми років позбавлення волі. Комісією з питань розподілу, направлення та переведення для відбування по-

карання осіб, засуджених до позбавлення волі (далі – Комісією з питань розподілу), він був направлений до виправної колонії мінімального рівня безпеки з полегшеними умовами тримання. Один із членів Комісії з питань розподілу не погодився з таким рішенням на підставі того, що згідно зі ст. 12 КК України цей злочин є тяжким, Савенко вчинив його у стані сп'яніння, до того ж його діяння спричинило тяжкі наслідки (смерть потерпілого, заподіяння тяжких тілесних ушкоджень іншим особам), тому він повинен відбувати покарання у колонії максимального рівня безпеки.

Дайте правову оцінку названій ситуації і визначте Савенку рівень безпеки виправної колонії, мотивуючи своє рішення.

68. Охрименка засуджено 10 листопада 2003 р. до позбавлення волі за ч. 2 ст. 286 КК України до п'яти років, за ч. 1 ст. 135 КК України – до двох років, а за сукупністю злочинів на підставі ст. 70 КК України – до позбавлення волі строком до п'яти років. Комісія з питань розподілу направила засудженого для відбування покарання в колонію мінімального рівня безпеки із загальними умовами тримання. Раніше Охрименко відбував покарання у виді позбавлення волі за вироком суду від 10 квітня 1998 р. за ч. 2 ст. 215 КК України 1960 р., за яким він був засуджений до одного року позбавлення волі.

Чи правильно визначений засудженому Охрименку рівень безпеки виправної колонії?

69. Стовпенка засуджено до трьох років позбавлення волі за хуліганство за ч. 4 ст. 296 КК України. За рішенням регіональної Комісії з питань розподілу він був направлений у колонію мінімального рівня безпеки із загальними умовами тримання. Через тиждень після його прибуття до колонії виявилось, що раніше, десять років тому, Стовпенко відбував покарання за такий самий злочин, крім того, коли він був неповнолітнім, його було засуджено за крадіжку до одного року позбавлення волі.

Як слід вчинити в цьому випадку?

У колонії якого рівня безпеки Стовпенко буде відбувати

покарання?

70. Морозенка засуджено за ч. 3 ст. 296 КК України і за ч. 3 ст. 152 КК України до 10 років позбавлення волі. Комісією з питань розподілу він був направлений для відбування покарання у виправну колонію середнього рівня безпеки. У 2000 р. Морозенко вже був засуджений до одного року виправних робіт. За ухвалою районного суду від 20 квітня 2001 р. згідно зі ст. 30 КК України 1960 р. він був направлений у виправно-трудова колонію загального режиму на невідбутий строк покарання у зв'язку з тим, що злісно порушував вимоги режиму під час відбування виправних робіт.

Чи правильно комісією визначений рівень безпеки виправної колонії?

71. У колонію мінімального рівня безпеки із загальними умовами тримання прибув для відбування покарання Карпенко, засуджений за ст. 304 КК України до 2 років позбавлення волі. Раніше він двічі засуджувався до позбавлення волі, покарання відбув. Судимість за ці злочини погашена.

Чи правильно визначений засудженому рівень безпеки виправної колонії? Як повинна діяти адміністрація установи при прийманні засудженого?

72. Під час приймання засуджених до колонії середнього рівня безпеки начальник відділення по контролю за виконанням судових рішень за матеріалами особової справи встановив, що у колонію прибув Медведчук, засуджений за ст. 115 КК України до 12 років позбавлення волі. Раніше він двічі засуджувався, у тому числі і за злочин, вчинений під час відбування покарання. Судимість за всі попередні злочини не погашена або не знята.

У виправній колонії якого рівня безпеки може відбувати покарання засуджений Медведчук?

73. Корінько засуджений за ч. 3 ст. 153 КК України до 12 років позбавлення волі. Комісією з питань розподілу він був

направлений у виправну колонію середнього рівня безпеки. Через три місяці адміністрація виправної колонії встановила, що Корінко неодноразово засуджувався до позбавлення волі, але всі судимості погашені. Адміністрація установи повідомила про це прокурора.

Яких заходів має вжити прокурор? Чи є Корінко особою, яка раніше відбувала покарання у виді позбавлення волі? В якій виправній колонії він повинен відбувати покарання?

74. Русенка, засудженого за хуліганство до шести років позбавлення волі, Комісія з питань розподілу направила до виправної колонії максимального рівня безпеки, мотивуючи прийняте рішення тим, що під час попереднього ув'язнення, перебуваючи у слідчому ізоляторі, він грав у карти, вчиняв сварки та бійки, не підкорявся вимогам адміністрації, за що 5 разів був поміщений у карцер.

Чи обґрунтовані мотиви прийнятого Комісією з питань розподілу рішення? У якій виправній колонії повинен відбувати покарання Русенко?

75. Гоменко, який раніше вже відбував покарання у виді позбавлення волі, був засуджений за вбивство до 15 років позбавлення волі. Комісія з питань розподілу направила його для відбування покарання у виправну колонію максимального рівня безпеки. Через 3 тижні під час перевірки прокурор вніс протест на рішення Комісії з питань розподілу, зазначивши, що Гоменко повинен відбувати покарання у виправній колонії середнього рівня безпеки, тому що позбавлення волі в минулому не може само по собі бути підставою для визначення виправної колонії більшого рівня безпеки.

Чи обґрунтовані висновки прокурора? У якій виправній колонії повинен відбувати покарання Гоменко?

76. У 2003 р. вирок суду, за яким Якименко засуджений до позбавлення волі, в апеляційному порядку був змінений: покарання зменшено до строку, протягом якого він тримався під вартою у якості запобіжного заходу. Якименко у 2004 р. засуджений за вбивство до 12 років позбавлення волі.

В якій виправній колонії повинен відбувати покарання Якименко?

77. Косенко у 2001 р. засуджений до двох років позбавлення волі умовно (ст. 45 КК України 1960 р.) з іспитовим строком до трьох років. Через два роки він вчинив крадіжку чужого майна, за що його засуджено за ч. 1 ст. 185 КК України до трьох років позбавлення волі. До цього покарання суд приєднав ще один рік позбавлення волі, який був визначений за першим вироком умовно. Зважаючи на те, що це є другим засудженням Косенка до позбавлення волі, Комісія з питань розподілу визначила йому для відбування покарання виправну колонію середнього рівня безпеки.

Чи правильно визначено Косенку рівень безпеки виправної колонії?

78. Під час ознайомлення з особовими справами засуджених, які тримаються у колонії максимального рівня безпеки, прокурор встановив, що Боженко, який вже раніше перебував у тюрмі за злісне порушення режиму, у січні 2004р. був знову засуджений за ч.1 ст.187 КК України до шести років позбавлення волі.

Чи правильно було визначено Боженку рівень безпеки виправної колонії Комісією з питань розподілу? Яке рішення повинен прийняти прокурор?

79. У період відбування покарання у виді позбавлення волі в колонії мінімального рівня безпеки з полегшеними умовами тримання Бовенка засуджено за ч. 2 ст. 270 КК України до восьми років позбавлення волі. Комісія з питань розподілу направила його у виправну колонію середнього рівня безпеки.

Чи правильно визначено Бовенку рівень безпеки виправної колонії?

80. Акименко у неповнолітньому віці засуджений за грабіж за обставин, що обтяжують відповідальність, до трьох років позбавлення волі. Після досягнення вісімнадцятирічного віку він був переведений із виховної колонії у виправну коло-

нію мінімального рівня безпеки з полегшеними умовами тримання. За втечу, вчинену з цієї установи, Акименка засуджено за ч.1 ст. 393 КК України до чотирьох років позбавлення волі. За наказом начальника слідчого ізолятора він був залишений у СІЗО для виконання робіт по господарському обслуговуванню цієї установи.

Дайте мотивовану відповідь про правильність прийнятого рішення начальником СІЗО.

81. Михайленко засуджений за ч. 1 ст. 111 КК України до 14 років позбавлення волі. Комісія з питань розподілу визначила йому для відбування покарання колонію максимального рівня безпеки у місті Житомирі. Під час приймання до цієї колонії виявилось, що там немає вільних місць. Начальник колонії зателефонував до такої ж колонії у місті Вінниця і домовився, що Михайленка відвезуть туди, оскільки там є вільні місця.

Визначте, які порушення були допущені? Дайте мотивовану відповідь з цього питання, посилаючись на закон.

82. Петренко засуджена до п'яти років позбавлення волі за незаконний аборт (ч. 2 ст. 134 КК України). Комісія з питань розподілу направила її для відбування покарання у виправну колонію мінімального рівня безпеки з полегшеними умовами тримання.

Чи правильно визначений рівень безпеки виправної колонії?

83. Стоженко вчинив злочин, передбачений ст.112 КК України, коли був у неповнолітньому віці. На момент винесення вироку йому виповнилося 18 років.

Чи можливе у цьому випадку відбування позбавлення волі у виправній колонії максимального рівня безпеки?

84. На засіданні Комісії з питань розподілу встановлено, що Д'яченко, засуджений за ч.2 ст.127 КК України до 9 років позбавлення волі, кілька років тому вчинив крадіжку і був засуджений до 2 років позбавлення волі, але в колонії покарання не

відбував, оскільки за його бажанням і власною заявою він був залишений у слідчому ізоляторі для виконання робіт по господарському обслуговуванню цієї установи. Через рік потому Д'яченка умовно-дostroково звільнено за зразкове ставлення до праці.

Який рівень безпеки виправної колонії буде визначено Д'яченку?

85. Кисленко у 1998 р. засуджений до покарання у виді виправних робіт строком на 2 роки. Через рік за систематичне і злісне ухиляння від відбування цього покарання він був направлений у виправно-трудова колонію загального режиму на невідбутий строк. У 2003 р. Кисленка за умисне вбивство засуджено до 10 років позбавлення волі.

Визначте рівень безпеки виправної колонії, в якій повинен відбувати покарання Кисленко. Чи може він вважатися особою, яка раніше відбувала покарання у виді позбавлення волі? Дайте відповідь із посиланням на закон.

86. У 2004 р. за умисне вбивство свого чоловіка Листову засуджено до 12 років позбавлення волі. Визначаючи рівень безпеки виправної колонії, Комісія з питань розподілу встановила, що Листова раніше 4 рази відбувала покарання у виді позбавлення волі: перший раз у 1983 р. (у неповнолітньому віці) – 3 роки за співучасть у грабежі; у 1986 р. за розбійний напад, поєднаний з проникненням у житло, – 6 років; у 1994 р. за розбійний напад у складі організованої групи – 6 років; у 2000 р. за крадіжку – 3 роки (була визнана особливо небезпечною рецидивісткою). Беручи до уваги особу засудженої, “послужбовий список” її злочинної діяльності, Комісія з питань розподілу вирішила так: перші 5 років вона буде відбувати покарання у виправній колонії максимального рівня безпеки, наступні 5 років – в установі середнього рівня безпеки, а останні 2 роки – у виправній колонії мінімального рівня безпеки з полегшеними умовами тримання, заборонивши при цьому застосовувати до неї умовно-дostroкове звільнення і звернення з проханням про помилування.

Ваша думка щодо законності і правильності прийнятого рішення. В яких установах відбувають жінки призначене по-

карання у виді позбавлення волі?

Т е м а 16. РЕЖИМ У КОЛОНІЯХ ТА ЗАСОБИ ЙОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

**(Т е м а 8 для студентів V курсу денних факультетів
та інститутів, освітньо-кваліфікаційний рівень “Магістр”)**

Питання для обговорення

1. Поняття “режим виконання та відбування покарання”.
2. Основні вимоги режиму в колоніях.
3. Засоби забезпечення режиму в колоніях.
4. Охорона виправної колонії як засіб забезпечення ізоляції засуджених до позбавлення волі.
5. Здійснення нагляду за засудженими до позбавлення волі у виправних колоніях.
6. Технічні засоби нагляду й контролю в установах виконання покарань.
7. Режим особливих умов в установах виконання покарань.
8. Підстави застосування заходів фізичного впливу, спеціальних засобів і зброї.

Завдання

87. Засуджена Матушак по прибуттю в колонію відмовилася носити одяг єдиного зразка, мотивуючи свою відмову тим, що вона розуміє, що одяг є елементом режиму, але на її погляд форма одягу, визначена Державним департаментом України з питань виконання покарань, нівелює її особистість і принижує почуття людської гідності. Режим же за Кримінально-виконавчим кодексом України має сприяти усвідомленню засудженими людської гідності.

Яким має бути рішення начальника колонії?

88. Нечипоренко, що відбував покарання за ч. 2 ст. 361 КК України, звернувся до адміністрації колонії з проханням на-

дати йому інформацію про порядок роботи, програмне забезпечення і технічні характеристики аудіовізуальних і електронних засобів охорони й нагляду.

Якою має бути відповідь адміністрації колонії?

89. Після попередження спроби втечі засуджених в одній із колоній за ініціативою начальника цієї установи було запроваджено використання електронних браслетів для схильних до втечі засуджених.

Чи правомірні дії начальника колонії?

90. У зв'язку з епізоотією ящура адміністрація колонії мінімального рівня безпеки з полегшеними умовами тримання (сільськогосподарського профілю виробництва) звернулася до начальника управління Державного департаменту України з питань виконання покарань у Харківській обл. за дозволом на введення в установі особливого режиму на період літніх місяців.

За яких умов і на який строк можливе введення особливого режиму в колонії?

91. Засуджений Стеценко, який відмовлявся від виходу на роботу, на думку адміністрації колонії, став злісним порушником установленого порядку відбування покарання. У зв'язку з цим начальник колонії віддав розпорядження застосувати до засудженого гамівну сорочку.

Чи правильні дії начальника колонії?

У яких випадках застосовується гамівна сорочка?

92. Засуджений Радченко під час перебування на території житлової зони колонії намагався вчинити спробу самогубства, унаслідок чого начальник відділення соціально-психологічної служби прийняв рішення про застосування до засудженого наручників?

Чи правильні дії начальника відділення соціально-психологічної служби? У яких випадках застосовуються наручники?

93. При прийманні засуджених у виправну колонію у за-

судженого Шевченка виявлено золотий наручний годинник із дарчим написом на його ім'я. Засуджений звернувся до начальника колонії із проханням не вилучати в нього годинник, який є дорогою пам'яткою про загиблих батьків. Начальник установи зважив на цю обставину і дав вказівку не вилучати у засудженого годинник.

Чи відповідає принципам гуманізму та законності таке рішення начальника колонії?

94. До оперативного підрозділу колонії надійшла інформація про протиправну поведінку одного з працівників колонії, який проносить на територію установи заборонені речовини. На підставі цієї інформації начальником оперативного відділу колонії прийнято рішення про проведення особистого огляду вищезазначеного співробітника, яке було здійснено ним особисто у власному кабінеті.

Чи правомірні дії начальника оперативного відділу колонії?

Т е м а 17. УМОВИ ВІДБУВАННЯ ПОКАРАННЯ В КОЛОНІЯХ

(Т е м а 9 для студентів V курсу денних факультетів та інститутів, освітньо-кваліфікаційний рівень “Магістр”)

Питання для обговорення

1. Права засуджених до позбавлення волі.
2. Обов'язки засуджених до позбавлення волі.
3. Придбання засудженими до позбавлення волі продуктів харчування і предметів першої потреби.
4. Побачення засуджених до позбавлення волі з родичами, адвокатами та іншими особами. Телефонні розмови.
5. Короткочасні виїзди за межі виправних і виховних колоній.
6. Одержання засудженими до позбавлення волі посилок (передач) і бандеролей. Листування засуджених до позбавлення волі.

7. Матеріально-побутове забезпечення засуджених до позбавлення волі.

8. Медико-санітарне забезпечення засуджених до позбавлення волі.

9. Загальноосвітнє і професійно-технічне навчання засуджених до позбавлення волі.

Завдання

95. В одній з кримінально-виконавчих установ через обмежені технічні можливості засуджені не змогли скористатися послугами телефонного зв'язку. На прохання засуджених голова ради колективу звернувся до начальника кримінально-виконавчої установи з пропозицією замінити невикористані телефонні переговори побаченнями, зважаючи на те, що чотири телефонні розмови дорівнюють одному довгостроковому побаченню.

Чи можлива така заміна?

96. Після відбування одного місяця покарання у виправній колонії середнього рівня безпеки засуджена Шевченко звернулася з проханням до адміністрації надати їй одне тривале побачення з чоловіком та дітьми, які вже прибули на короткострокове побачення.

Яке рішення може прийняти адміністрація?

97. Засуджений Гончаренко, що вже відбув половину строку покарання у виправній колонії мінімального рівня безпеки із загальними умовами тримання і який не допустив за цей строк порушень режиму, постійно виконував норми виробітку, звернувся з проханням до адміністрації кримінально-виконавчої установи дозволити йому щомісяця витратити кошти на придбання продуктів харчування і предметів першої необхідності у розмірі ста тридцяти відсотків мінімального розміру заробітної плати.

Чи може адміністрація дати такий дозвіл?

98. Засуджений Карпенко, який відбував покарання у виправній колонії середнього рівня безпеки, звернувся зі скаргою до прокурора на дії начальника виправної колонії, який не дозволив йому короточасний виїзд за межі місця позбавлення волі у зв'язку зі смертю матері.

Чи обґрунтована скарга засудженого?

99. У посилці на ім'я засудженого Гнатенка серед інших предметів виявлено дві купюри. Одна, номіналом 20 грн, не була прихована від огляду. Інша (номіналом 100 грн) заклеєна між сторінками книги. У цій же посилці знаходилися два побутові електрокип'ятильники.

Як у цій ситуації має повестися молодший інспектор служби нагляду та безпеки, який оглядав вміст посилки?

100. Засуджений Бондар, до 60-річчя якого надійшов поштовий переказ від дружини, звернувся з проханням до начальника виправної колонії дозволити йому придбати на день народження продукти харчування та предмети першої потреби на кошти, що надійшли за поштовим переказом. Начальник установи відмовив у цьому проханні, зважаючи на те, що Бондар за своїм станом здоров'я є працездатною особою, а тому має право придбати продукти харчування та предмети першої потреби лише на кошти, зароблені в місцях позбавлення волі.

Чи відповідає чинному законодавству таке рішення начальника колонії?

101. На ім'я засудженого за ч. 2 ст. 109 КК України Стецька надійшов поштовий переказ із-за кордону від невідомої особи на суму 1000 грн. Стецько дав пояснення співробітнику оперативної служби, що гроші йому надійшли від колишніх колег по правозахисній діяльності.

Як має повестися з поштовим переказом адміністрація колонії?

102. Начальник відділення соціально-психологічної

служби звернув увагу на те, що з гуртожитку, де проживають засуджені відділення, на чолі якого він знаходиться, вийшов, не привітавшись, незнайомий засуджений, у руках якого був фотоапарат. Вимогу зупинитись засуджений проігнорував і направився до воріт ізольованої дільниці.

Які порушення були допущені засудженим? Як має повестися в цій ситуації начальник відділення соціально-психологічної служби?

103. Черговий помічник начальника колонії у спальному приміщенні відділення соціально-психологічної служби за завісою з ковдри виявив чотирьох засуджених, що грали в карти. Двоє з гравців були з іншого відділення.

Чи мало місце порушення Правил внутрішнього розпорядку з боку засуджених? Які заходи має застосувати черговий помічник начальника колонії?

104. До засудженого Іванова на короткострокове побачення прибули родичі. Під час побачення Іванов почав спілкуватися з ними російською мовою. Присутній при цьому молодший інспектор служби нагляду та безпеки Нетудихата висунув умову, щоб розмова на побаченні велася державною мовою. Іванов на це заявив, що згідно з Конституцією в Україні гарантується використання та захист російської мови. Молодший інспектор служби нагляду та безпеки прийняв рішення припинити побачення і відправив засудженого у відділення соціально-психологічної служби.

Дайте правову оцінку ситуації. Чи правомірні дії молодшого інспектора Нетудихати?

Т е м а 18. ПРАЦЯ ЗАСУДЖЕНИХ ДО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ

Питання для обговорення

1. Основні положення та принципи залучення засу-

джених до праці.

2. Умови праці засуджених та її оплати.
3. Особливості організації та залучення до праці окремих категорій засуджених.
4. Відрахування із заробітку або іншого доходу засуджених до позбавлення волі.
5. Пенсійне забезпечення засуджених до позбавлення волі.

Завдання

105. Засудженому Савченку, який утримувався в установі мінімального рівня безпеки, після всіх утримань на особовий рахунок було зараховано 60 % від суми місячного заробітку. Засуджений звернувся зі скаргою до прокуратури, посилаючись на те, що згідно із законодавством засудженим, які утримуються в установах мінімального рівня безпеки, дозволяється витратити кошти у сумі до 100 % мінімальної заробітної плати.

Яку відповідь повинен дати прокурор на скаргу засудженого?

106. Адміністрація установи за підсумками місяця утримала із заробітку засудженого Аушева вартість одягу, харчування та комунальних послуг. Засуджений, як було встановлено перевіркою, має інвалідність II групи.

Яким чином проводяться утримання із заробітку засудженого? Яке рішення слід прийняти за результатами перевірки щодо засудженого Аушева?

107. Засуджений Хірний, що відбув сім місяців покарання у виді позбавлення волі, звернувся до адміністрації установи з клопотанням про надання йому трудової відпустки.

Як повинна відреагувати адміністрація установи?

108. Засуджений Колос відмовився від вимог адміністрації щодо виходу на роботу в суботу, мотивуючи тим, що субота є вихідним днем.

Чи вважається така відмова порушенням трудової

дисципліни?

109. П'ятнадцятирічний засуджений Зуб, який відбував покарання у виховній колонії (ВК), у зв'язку з виробничою необхідністю був направлений адміністрацією ВК на нічну зміну до столярних майстерень.

Чи є законними такі дії адміністрації ВК?

110. Засуджений Юшко, якому виповнилося 60 років, був залучений за рішенням адміністрації установи до праці, але він регулярно відмовлявся від виходу на роботу. Адміністрація установи застосувала до засудженого заходи дисциплінарного впливу за відмову від виходу на роботу.

Чи законне таке рішення адміністрації установи?

111. Гуськов, засуджений до 3 років позбавлення волі, працював на підприємстві установи. Після відбуття 1,5 року строку покарання він звернувся за призначенням пенсії за віком, оскільки йому виповнилося 60 років. При обчисленні пенсії засуджений Гуськов врахував як трудовий стаж час роботи на підприємстві установи.

Чи враховується стаж роботи в установі виконання покарань при обчисленні пенсії за віком.

112. У день перед звільненням з установи засуджений Усик звернувся до адміністрації з клопотанням про здійснення запису в трудову книжку про роботу на підприємстві установи.

Як повинна відповісти на клопотання адміністрація?

113. Засуджений Риков під час перерви в роботі на підприємстві установи пошкодив робочий спецодяг.

Який вид відповідальності і в якому порядку буде нести засуджений?

Т е м а 19. ВИХОВНИЙ ВПЛИВ НА ЗАСУДЖЕНИХ ДО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ

(для самостійного вивчення)

Контрольні питання

1. Соціально-виховна робота із засудженими до позбавлення волі.
2. Загальноосвітнє і професійно-технічне навчання засуджених до позбавлення волі.
3. Самодіяльні організації засуджених до позбавлення волі.
4. Богослужіння і релігійні обряди в колоніях.
5. Заходи заохочення, що застосовуються до осіб, позбавлених волі.
6. Заходи стягнення, що застосовуються до осіб, позбавлених волі.
7. Матеріальна відповідальність засуджених до позбавлення волі.

Т е м а 20. ОСОБЛИВОСТІ ВІДБУВАННЯ ПОКАРАННЯ В КОЛОНІЯХ РІЗНИХ ВИДІВ. ВИКОНАННЯ ПОКАРАННЯ У ВИДІ ДОВІЧНОГО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ

(Т е м а 10 для студентів V курсу денних факультетів та інститутів освітньо-кваліфікаційний рівень “Магістр”)

(для самостійного вивчення)

Контрольні питання

1. Особливості відбування покарання у виправній колонії мінімального рівня безпеки.
2. Особливості відбування покарання у виправній ко-

лонії середнього рівня безпеки.

3. Особливості відбування покарання у виправній колонії максимального рівня безпеки.

4. Виконання покарання у виді довічного позбавлення волі.

5. Особливості відбування покарання у виді позбавлення волі засудженими жінками.

6. Особливості відбування покарання у виді позбавлення волі засудженими неповнолітніми.

Т е м а 21. ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ВІДБУВАННЯ ПОКАРАННЯ

**(Т е м а 11 для студентів V курсу денних факультетів
та інститутів, освітньо-кваліфікаційний рівень “Магістр”)**

Питання для обговорення

1. Підстави звільнення від відбування покарання, загальні положення про звільнення.

2. Звільнення на підставі відбуття строку покарання, призначеного вироком суду.

3. Звільнення у зв'язку з помилюванням та на підставі акта амністії.

4. Звільнення на підставі скасування вироку суду і закриття кримінальної справи, а також звільнення у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку.

5. Порядок та умови подання до умовно-дострокового звільнення засуджених від покарання і до заміни покарання більш м'яким.

6. Звільнення від відбування покарання у зв'язку з хворобою.

Завдання

114. Кузьменко засуджений до трьох років позбавлення волі. Обчислення строку відбування покарання почалося 29 лютого 2004 р.

Назвіть дату звільнення від відбування покарання.

115. Адамов, засуджений до позбавлення волі строком на три роки, відбував покарання у виправній колонії мінімального рівня безпеки. Строк відбування покарання закінчувався 2 травня. Адамов звернувся до начальника установи з клопотанням про звільнення від відбування покарання 30 квітня, оскільки 1 та 2 травня є святковими днями, а 3 травня – вихідний день.

Яке рішення повинен прийняти начальник виправної колонії і на підставі якої правової норми?

116. Буров, засуджений до трьох років позбавлення волі, відбував покарання у виправній колонії мінімального рівня безпеки. В установу 29 квітня надійшов Указ Президента України про дострокове звільнення Бурова від покарання у зв'язку з помилуванням. Буров був активним учасником художньої самодіяльності колонії і мав брати участь у концерті засуджених 1 і 2 травня. Адміністрація установи попросила Бурова залишитися на святкові дні і він погодився, що звільнення відбудеться 3 травня. Прокурору про це стало відомо 30 квітня.

Чи законне рішення адміністрації виправної колонії і як повинен відреагувати прокурор?

117. Риков засуджений до шести місяців арешту. Строк відбування покарання починався 31 грудня 2003 р.

Коли закінчиться строк відбування покарання Риковим?

118. Засуджений до позбавлення волі Таран, строк покарання у якого закінчується через три місяці, звернувся до начальника відділення соціально-психологічної служби з проханням дозволити йому відростити волосся на голові та бороду, оскільки він бажає прийти додому в тому вигляді, у якому його запам'ятали рідні та друзі.

Що має відповісти начальник відділення соціально-психологічної служби?

119. На час звільнення із виховної колонії ніхто з родичів п'ятнадцятирічного Жолоба не приїхав зустріти його. Батьки Жолоба проживають в іншому місті, розташованому за 600 км від цієї колонії.

Як у такому випадку повинна діяти адміністрація вихо-

вної колонії?

120. При звільненні Попова, який відбував покарання за ст. 185 КК України, адміністрація виправної колонії винесла постанову про встановлення адміністративного нагляду за звільненим і направила її для виконання в орган внутрішніх справ за місцем попереднього проживання засудженого. Це рішення було мотивовано тим, що Попов раніше вже засуджувався до позбавлення волі за крадіжку чужого майна, а під час відбування покарання за останній злочин систематично і злісно порушував вимоги режиму, ознак виправлення не виявив.

Чи відповідає таке рішення закону? Чи має право адміністрація виправної установи виносити постанову про адміністративний нагляд?

121. На момент звільнення з виправної колонії за Лагуткіним залишалася заборгованість у розмірі 300 грн. Крім того, він згідно зі ст. 158 КВК України підлягав адміністративному нагляду за місцем проживання як особа, яка тричі засуджувалася до позбавлення волі за умисні злочини, але на шлях виправлення не стала і є небезпечною для суспільства.

Як документально оформити звільнення Лагуткіна?

122. Під час звільнення у січні 2003 р. Бурмистрова, який відбував покарання у виді позбавлення волі у виправній колонії мінімального рівня безпеки із загальними умовами тримання, виявилось, що одяг, в якому він був під час арешту, поперше, літній, а по-друге, – старий і непридатний до носіння. Одяг, який йому видали у колонії, має специфічний вигляд, а крім того, заплатити за нього Бурмистров не міг, бо на його рахунок грошей не було. До міста, де він збирався проживати, їхати півтори доби.

Як має діяти у цьому випадку адміністрація виправної колонії? Яка матеріальна допомога надається особам під час звільнення з виправної колонії?

123. Засуджений Буєв за викрадення чужого майна в особливо великих розмірах (ч. 5 ст. 185 КК України) під час відбування покарання тяжко захворів. У зв'язку з цим адміністрація виправної колонії звернулася до суду з поданням про дострокове звільнення засудженого від відбування покарання, додавши одночасно висновки лікарсько-трудової комісії про захворювання засудженого тяжкою хворобою.

Яке рішення повинен прийняти суд і на підставі якої правової норми?

124. Засуджений до двох років позбавлення волі Тепленко під час відбування покарання захворів на активну форму туберкульозу.

Яке рішення повинна прийняти адміністрація виправної колонії?

125. Слюсаренко, засуджений до двох років виправних робіт, захворів і був визнаний непрацездатним.

Хто і на підставі якої норми повинен прийняти необхідне рішення?

Т е м а 22. НАГЛЯД ЗА ОСОБАМИ, ЗВІЛЬНЕНИМИ ВІД ВІДБУВАННЯ ПОКАРАННЯ. ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗА ПОВЕДІНКОЮ ОСІБ, ЗВІЛЬНЕНИХ ВІД ВІДБУВАННЯ ПОКАРАННЯ

Питання для обговорення

1. Здійснення контролю за поведінкою осіб, умовно-достроково звільнених від відбування кримінального покарання.
2. Притягнення до відповідальності осіб, які вчинили правопорушення протягом невідбутої частини покарання.
3. Поняття та завдання адміністративного нагляду.
4. Підстави для встановлення адміністративного нагляду. Категорії осіб, щодо яких він встановлюється.
5. Порядок встановлення, здійснення та припинення

адміністративного нагляду.

6. Відповідальність осіб, які порушують правила адміністративного нагляду.

Завдання

126. Сидорчук був умовно-достроково звільнений від відбування покарання.

В якому порядку встановлюється та здійснюється нагляд за його поведінкою, виховна робота протягом невідбутої частини покарання?

127. Трудовий колектив підприємства “Прогрес” звернувся до спостережної комісії з проханням доручити йому здійснення контролю та виховної роботи щодо Петренка, умовно-достроково звільненого від відбування покарання.

За яких умов клопотання може бути задоволено?

128. Ківін був умовно-достроково звільнений від відбування покарання. Протягом невідбутої частини покарання він ухилився від громадського контролю, у зв’язку з чим був попереджений. Однак навіть після попередження зборів трудового колективу Ківін систематично порушував громадський порядок, з’являвся в нетверезому стані у громадських місцях.

Які заходи впливу та в якому порядку можуть бути застосовані щодо Ківіна?

129. Засуджена Зайда, яка відбувала покарання у виді позбавлення волі і народила дитину, була звільнена судом від подальшого відбування покарання.

У якому порядку повинен здійснюватися нагляд за її поведінкою?

130. Петров засуджений до позбавлення волі за злочин, пов’язаний із незаконним обігом наркотичних засобів.

Що є підставою для встановлення адміністративного нагляду щодо Петрова? Які органи встановлюють і здійснюють адміністративний нагляд?

131. До Ізотова був встановлений адміністративний нагляд строком на два роки. За цей час Ізотов неодноразово скоював правопорушення і залишився небезпечним для суспільства.

Чи може бути продовжений строк адміністративного нагляду щодо Ізотова, в якому порядку і наскільки?

132. Сидоренка, щодо якого здійснювався адміністративний нагляд, начальник органу внутрішніх справ зобов'язав: повідомляти міліцію за місцем свого проживання про виїзд за межі району (міста); реєструватися в міліції два рази на тиждень.

Йому було заборонено: звільнитися з роботи; зустрічатися з особами, щодо яких встановлений адміністративний нагляд.

Чи є правомірними дії начальника органу внутрішніх справ?

133. Кальченко подав заяву в суд із клопотанням про зняття з нього адміністративного нагляду, бо вважав, що у зв'язку з інвалідністю він перестав бути суспільно небезпечним.

В якому порядку повинно бути розглянуте клопотання Кальченка? Що є підставами для припинення адміністративного нагляду?

134. Із метою додаткового контролю начальник органу внутрішніх справ встановив графік заходів негласної перевірки осіб, щодо яких був встановлений адміністративний нагляд.

Чи правомірні дії начальника органу внутрішніх справ?

5. СЛОВНИК ОСНОВНИХ ТЕРМІНІВ

Адміністративний нагляд – система тимчасових примусових профілактичних заходів спостереження і контролю за поведінкою окремих осіб, звільнених із місць позбавлення волі, що здійснюються органами внутрішніх справ. Підставою встановлення адміністративного нагляду є відповідна постанова суду, що виноситься на підставі подання установи виконання покарань або органу внутрішніх справ.

Амністія – повне або часткове звільнення від кримінальної відповідальності і покарання певної категорії осіб, які засуджені за вчинення злочину або кримінальні справи стосовно яких перебувають у провадженні органів дізнання, досудового слідства чи суду, але не розглянуті останніми, або ж розглянуті, але вирок стосовно цих осіб не набрали законної сили.

Арешт – покарання, що полягає в триманні засудженого в умовах ізоляції і встановлюється на строк від одного до шести місяців. Арешт не застосовується до осіб віком до шістнадцяти років, вагітних жінок та до жінок, які мають дітей віком до семи років.

Арештні доми – установи виконання покарань у виді арешту. В арештних домах тримаються повнолітні особи, а також неповнолітні, яким на момент постановлення вироку виповнилося шістнадцять років і які засуджені за злочини невеликої тяжкості.

Батьківський комітет – дорадчий орган, який утворюється на підставі ст. 149 Кримінально-виконавчого кодексу України з метою підвищення ефективності виховного впливу на засуджених і надання допомоги адміністрації виховної колонії у питаннях взаємодії з сім'ями засуджених для закріплення результатів їх виправлення, а також для надання допомоги сиротам, особам, які позбавлені батьківського піклування, та засудженим, які втратили соціально корисні зв'язки на волі.

Безпека засуджених (особиста безпека) – стан, за якого ризик завдання засудженому шкоди чи ушкодження обмежений до прийняттого рівня. Право засуджених на особисту безпеку гарантується державою. У разі виникнення небезпеки

життю і здоров'ю засуджених, які відбувають покарання, що пов'язані з ізоляцією від суспільства, вони мають право звернутися із заявою до будь-якої посадової особи органу чи установи виконання покарань із проханням про забезпечення особистої безпеки.

Будинки дитини при виправних колоніях – дошкільні навчальні заклади для утримання та виховання дітей, матері яких засуджені до покарання у виді позбавлення волі. Відповідно до кримінально-виконавчого законодавства засуджені жінки, крім засуджених до позбавлення волі на строк більше п'яти років за умисні тяжкі та особливо тяжкі злочини, можуть поміщати в будинки дитини своїх дітей віком до трьох років. У цих будинках забезпечуються умови, необхідні для нормальної життєдіяльності та розвитку дитини. Засуджені жінки можуть спілкуватися із своїми дітьми у вільний від роботи час без обмежень.

Варта – озброєний підрозділ, призначений для охорони об'єктів, супроводження осіб та вантажів. Засуджені до покарання у виді позбавлення волі направляються до місця відбування покарання і переміщуються в разі необхідності з одного місця відбування покарання в інше під вартою. Переміщення засуджених під вартою здійснюється за рахунок держави.

Виконавчий лист – виконавчий документ, який видається судом для примусового виконання судових рішень, у тому числі майнових покарань (конфіскації майна).

Вирок – рішення суду першої інстанції про винність або невинність особи. Набрання законної сили обвинувальним вироком є підставою виконання і відбування покарання.

Виправлення засудженого – процес позитивних змін, які відбуваються в його особистості та створюють у нього готовність до самокеруваної правослухняної поведінки.

Виправна колонія – кримінально-виконавча установа закритого типу. У виправних колоніях перебувають особи, яким призначено покарання у виді позбавлення волі на певний строк, довічного позбавлення волі. Виправні колонії поділяються на колонії мінімального, середнього і максимального рівнів безпеки. Виправні колонії мінімального рівня безпеки поділяються

на колонії мінімального рівня безпеки з полегшеними умовами тримання і колонії мінімального рівня безпеки із загальними умовами тримання.

Виправна колонія мінімального рівня безпеки з полегшеними умовами тримання – кримінально-виконавча установа закритого типу, в якій відбувають вперше покарання засуджені до позбавлення волі за злочини, вчинені з необережності, злочини невеликої та середньої тяжкості, а також особи, переведені з колоній мінімального рівня безпеки із загальними умовами тримання і колоній середнього рівня безпеки (ч. 2 ст. 18 КВК України).

Виправна колонія мінімального рівня безпеки із загальними умовами тримання – кримінально-виконавча установа закритого типу, в якій відбувають покарання чоловіки вперше засуджені до позбавлення волі за злочини невеликої та середньої тяжкості; жінки, засуджені за злочини невеликої та середньої тяжкості, тяжкі та особливо тяжкі злочини. У секторах середнього рівня безпеки виправної колонії цього виду можуть відбувати покарання також жінки, засуджені до довічного позбавлення волі (ч. 2 ст. 18 КВК України).

Виправна колонія середнього рівня безпеки – кримінально-виконавча установа закритого типу, в якій відбувають покарання жінки, засуджені до покарання у виді довічного позбавлення волі; жінки, яким покарання у виді смертної кари або довічного позбавлення волі замінене позбавленням волі на певний строк у порядку помилування або амністії; чоловіки, вперше засуджені до позбавлення волі за тяжкі та особливо тяжкі злочини; чоловіки, які раніше відбували покарання у виді позбавлення волі; чоловіки, засуджені за вчинення умисного злочину середньої тяжкості в період відбування покарання у виді позбавлення волі; засуджені, переведені з колоній максимального рівня безпеки. У секторі максимального рівня безпеки виправної колонії цього виду можуть відбувати покарання також чоловіки, засуджені до довічного позбавлення волі (ч. 2 ст. 18 КВК України).

Виправна колонія максимального рівня безпеки – кримінально-виконавча установа закритого типу, в якій відбу-

вають покарання чоловіки, засуджені до покарання у виді довічного позбавлення волі; чоловіки, яким покарання у виді смертної кари замінене довічним позбавленням волі; чоловіки, яким покарання у виді смертної кари або довічного позбавлення волі замінене позбавленням волі на певний строк у порядку помилування або амністії; чоловіки, засуджені за умисні особливо тяжкі злочини; чоловіки, засуджені за вчинення умисного тяжкого або особливо тяжкого злочину в період відбування покарання у виді позбавлення волі; чоловіки, переведені з колоній середнього рівня безпеки (ч. 2 ст. 18 КВК України).

Виправний центр – кримінально-виконавча установа відкритого типу. У виправних центрах відбувають покарання у виді обмеження волі особи, засуджені за злочини невеликої та середньої тяжкості, а також засуджені, яким даний вид покарання призначено відповідно до ст. 82, 389 Кримінального кодексу України.

Виправні роботи – покарання, що встановлюється на строк від шести місяців до двох років і відбувається за місцем роботи засудженого. Із суми заробітку засудженого до виправних робіт провадиться відрахування в дохід держави у розмірі, встановленому вироком суду, у межах від десяти до двадцяти відсотків. Виправні роботи не застосовуються до вагітних жінок та жінок, які перебувають у відпустці по догляду за дитиною, до непрацездатних, до осіб, що не досягли шістнадцяти років, та тих, що досягли пенсійного віку, а також до військово-службовців, працівників правоохоронних органів, нотаріусів, суддів, прокурорів, адвокатів, державних службовців, посадових осіб органів місцевого самоврядування.

Вихователь – посадова особа виховної колонії, на яку покладається обов'язок здійснення соціально-виховної роботи із засудженими неповнолітніми. Старші вихователі та вихователі мають право застосовувати до засуджених неповнолітніх деякі заходи заохочення і стягнення.

Вихователь громадський – особа, яка надає батькам або особам, які їх замінюють, допомогу в перевихованні неповнолітніх, що вчинили злочини чи інші правопорушення. Громадські вихователі неповнолітніх та інші особи, яким доручено

проводити з умовно-достроково звільненими від відбування покарання виховну роботу, контролюють їх ставлення до праці, навчання і поведінку в побуті, надають їм необхідну допомогу.

Виховна колонія – установа виконання покарань, де відбувають покарання у виді позбавлення волі на певний строк засуджені неповнолітніх.

Виховна робота – засіб духовного впливу на засуджених та спроба поліпшити їх особистість за час відбування покарання шляхом цілеспрямованого виправного впливу, поновлення або прищеплювання засудженим навичок правильної орієнтації в системі духовно-моральних цінностей, психологічної та іншої підготовки до ведення морального, соціально-корисного способу життя після звільнення з місць позбавлення волі.

Відомчий контроль – контроль вищестоящих організацій за адміністративною, виробничою, науковою, фінансово-господарською та іншими видами діяльності підпорядкованих підприємств, установ і організацій та за виконанням рішень державних органів. За діяльністю органів і установ виконання покарань здійснюється відомчий контроль вищестоящими органами управління і посадовими особами Державної пенітенціарної служби України, Міністерства юстиції України та Міністерства оборони України.

Воєнізовані формування – підрозділи, які відповідно до закону діють у складі органів і установ виконання покарань, слідчих ізоляторів, призначені для їх охорони та запобігання і припинення дій, що дезорганізують роботу виправних установ.

Втеча – злочин, що полягає у самовільному залишенні особою, яка відбуває покарання у виді позбавлення волі або арешту чи перебуває під вартою як підозрюваний, обвинувачений або підсудний, місця, де вона утримується. Кримінально караною є також втеча із спеціалізованого лікувального закладу, а також по дорозі до нього. Для попередження втеч застосовуються всі засоби забезпечення режиму в колоніях. Засуджені також повинні відшкодувати збитки, заподіяні колонії, і додаткові витрати, пов'язані з припиненням втечі засудженого.

Гамівна сорочка – спеціальний одяг для буйних осіб для зв'язування їх рухів. Застосування гамівної сорочки нале-

жить до крайніх заходів впливу на засуджених і може мати місце лише тоді, коли інші заходи щодо припинення буйства або безчинства були вичерпані і безрезультатні.

Гауптвахти – спеціальні приміщення, де утримуються військовослужбовці, які засуджені до арешту, узяті під варту або затримані.

Громадські роботи – покарання, що полягає у виконанні засудженим у вільний від роботи чи навчання час безоплатних суспільно корисних робіт, вид яких визначають органи місцевого самоврядування. Громадські роботи встановлюються на строк від шістдесяти до двохсот сорока годин і відбуваються не більш як чотири години на день. Громадські роботи не призначаються особам, визнаним інвалідами першої або другої групи, вагітним жінкам, особам, які досягли пенсійного віку, а також військовослужбовцям строкової служби.

Громадський контроль – один з видів соціального контролю, який здійснюється об'єднаннями громадян та самими громадянами. Є важливою формою реалізації демократії і способом залучення населення до управління суспільством і державою. Об'єктом є діяльність державних органів, підприємств, установ і організацій, а також поведінка окремих громадян. Однією з форм громадського контролю за дотриманням прав засуджених під час виконання кримінальних покарань є діяльність спостережних комісій.

Громадський вплив на засуджених – участь громадських формувань або органів місцевого самоврядування в діяльності органів та установ виконання покарань шляхом проведення правової пропаганди із засудженими та організація шефства над ними, залучення засуджених до культурно-масових та спортивних заходів, надання економічної допомоги засудженим, сприяння в організації виховної роботи.

Групова непокоря засуджених – відмова значної кількості засуджених виконувати висунуті до них законні вимоги з боку адміністрації, що не супроводжуються насильством над особою, погрозами, підпалами, знищенням майна, захопленням будівель або споруд, опором представникам влади із застосуванням зброї або інших предметів, які використовувалися як

зброя (наприклад, оголошення голодування). Г. н. є підставою введення режиму особливих умов у колоніях.

Гуманізм – один із принципів права в демократичній державі, за яким визнається цінність людини як особистості, її право на вільний розвиток і виявлення своїх здібностей, утвердження пріоритету блага людини як критерію оцінки суспільних відносин. У кримінально-виконавчому законодавстві принцип гуманізму знаходить свій прояв у праві засуджених на гуманне ставлення до себе і на повагу гідності, властивої людській особистості.

Гучномовний електров'язок – електров'язок на об'єкті чи відкритому просторі, у якому відтворення інформації здійснюється за допомогою гучномовця або акустичної системи. Широко використовується в якості технічного засобу забезпечення режиму в колоніях.

Державна виконавча служба – спеціальна державна служба, що входить до системи органів Міністерства юстиції України і здійснює виконання рішень судів, третейських судів та інших органів, а також посадових осіб відповідно до законів України. Державна виконавча служба виконує покарання у виді конфіскації майна.

Державна пенітенціарна служба України (ДПтС України) – центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері виконання кримінальних покарань. Діяльність ДПтС України спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра юстиції України.

Державний виконавець – представник влади, який здійснює примусове виконання судових рішень, постановлених іменем України, та рішень інших органів (посадових осіб), виконання яких покладено на державну виконавчу службу, у порядку, передбаченому законом. Державний виконавець є суб'єктом виконання майнових покарань (конфіскації майна).

Дільниця карантину, діагностики і розподілу – структурна дільниця житлової зони колонії, в якій засуджені, що прибули до колонії, піддаються повному медичному обстеженню для виявлення інфекційних, соматичних і психічних захворювань.

рювань, а також первинному психолого-педагогічному та іншому вивченню. Дільниці карантину, діагностики і розподілу створюються у виховних та у всіх видах виправних колоній, строк тримання засуджених у цій дільниці – 14 діб.

Дільниця посиленого контролю – структурна дільниця житлової зони колонії, в якій тримаються засуджені, що під час перебування в дільниці карантину, діагностики і розподілу виявили високий ступінь соціально-педагогічної занедбаності і потяг до продовження протиправної поведінки, а також засуджені, які не проявили готовності до самокерованої соціально-правомірної поведінки і переведені з інших структурних дільниць колонії. Дільниці посиленого контролю створюються у всіх видах виправних колоній.

Дільниця соціальної реабілітації – структурна дільниця житлової зони колонії, в якій тримаються засуджені, направлені з дільниці карантину, діагностики і розподілу (вперше засуджені до позбавлення волі за злочини, вчинені з необережності, злочини невеликої та середньої тяжкості), а також переведені з дільниці ресоціалізації. Дільниці соціальної реабілітації створюються в колоніях мінімального рівня безпеки із загальними умовами тримання та колоніях середнього рівня безпеки.

Дільниця ресоціалізації – структурна дільниця житлової зони колонії, в якій тримаються засуджені, направлені з дільниці карантину, діагностики і розподілу, а також переведені з інших дільниць колонії. Засуджені, які тримаються в дільниці ресоціалізації, розподіляються по відділеннях соціально-психологічної служби і розміщуються в жилих приміщеннях із локальним сумісним проживанням членів відділення. Дільниці ресоціалізації створюються у виховних та у всіх видах виправних колоній.

Дільниця соціальної адаптації – структурна дільниця житлової зони колонії, в якій тримаються засуджені, які правомірно себе поведуть і сумлінно ставляться до навчання та праці і яким до закінчення встановленого строку відбування покарання або до дати застосування можливого умовно-дострокового звільнення від відбування покарання залишається не більше шести місяців, а також які, як правило, закінчили навчання у за-

гальноосвітній середній школі або професійно-технічному училищі. Засуджені, які тримаються в дільниці соціальної адаптації, працевлаштовуються на окремих виробничих об'єктах колонії або за межами колонії на інших об'єктах з дотриманням вимог безпеки і постійного контролю. Вони проживають у межах колонії у спеціально обладнаних приміщеннях окремо від інших засуджених. Дільниці соціальної адаптації створюються тільки у виховних колоніях.

Дисциплінарний батальйон – спеціальна військова частина, де відбуваються покарання у виді тримання в дисциплінарному батальйоні засуджені військовослужбовці строкової служби.

Дисциплінарний ізолятор – приміщення для тримання засуджених до покарання у виді обмеження і позбавлення волі, до яких за порушення режиму відбування покарання застосовано стягнення у виді поміщення у дисциплінарний ізолятор.

Диференціація виконання покарання – принцип виконання покарань, пов'язаних з ізоляцією від суспільства, що полягає в диференційованому підході до засуджених різних груп (різні умови тримання, різний правовий статус, різні рівні ізоляції).

Довічне позбавлення волі – покарання, що встановлюється за вчинення особливо тяжких злочинів і застосовується лише у випадках, спеціально передбачених КК України, якщо суд не вважає за можливе застосовувати позбавлення волі на певний строк. Довічне позбавлення волі не застосовується до осіб, що вчинили злочини у віці до 18 років, і до осіб у віці понад 65 років, а також до жінок, що були у стані вагітності під час вчинення злочину або на момент постановлення вироку.

Забезпечення особистої безпеки засуджених – застосування адміністрацією установ виконання покарань передбачених законом заходів щодо запобігання посяганням на життя та здоров'я засуджених із боку інших суб'єктів і учасників кримінально-виконавчої діяльності у разі наявності реальної загрози цих посягань.

Законні інтереси засуджених – закріплені у правових нормах конкретної дії прагнення засуджених до володіння тими

чи іншими благами, які задовольняються, як правило, за результатами оцінки посадовими особами органів виконання покарань чи адміністрацією установ виконання покарань, прокуратурою, судом поведінки засудженого під час відбування покарання.

Законність – режим (стан) відповідності дій, поведінки, діяльності посадових осіб, громадян та юридичних осіб законам і підзаконним нормативно-правовим актам держави, який утворюється в результаті неухильного додержання останніх усіма суб'єктами права. Як принцип кримінально-виконавчого законодавства насамперед знаходить свій прояв у п. 14 ст. 92 Конституції України, де зафіксовано, що виключно законами України визначається діяльність органів і установ виконання покарань.

Заміна покарання – заміна судом із підстав, зазначених у законі чи за актом помилування, у процесі виконання вироку, передбаченого ним покарання.

Засуджений (за кримінально-виконавчим законодавством) – особа, стосовно якої судом винесено обвинувальний вирок, що набув законної сили. Засуджений користується всіма правами громадянина України з обмеженнями, встановленими законом.

Заходи громадського впливу – заходи виховного характеру, що здійснюються громадськими організаціями і трудовими колективами громадян за місцем проживання до осіб, які порушують правила співжиття, в т. ч., у передбачених законом випадках, і до правопорушників. До умовно-достроково звільнених від відбування покарання осіб, які ухиляються від громадського контролю, збори трудового колективу або громадська організація можуть застосовувати захід впливу у виді громадського попередження.

Заходи заохочення, що застосовуються до засуджених, – передбачені у кримінально-виконавчому законодавстві матеріальні та інші заходи, що застосовуються до засуджених за належне виконання ними режимних вимог та сумлінне ставлення до праці, навчання та виховних заходів із метою підтримки належного порядку виконання покарань та стимулювання

засуджених до правослухняної поведінки.

Заходи стягнення, що застосовуються до засуджених, – передбачені у кримінально-виконавчому законодавстві заходи, які є мірою відповідальності засуджених за порушення встановленого порядку відбування покарання з метою покарання і виховання осіб, які їх вчинили, а також попередження правопорушень.

Заходи фізичного впливу до осіб, позбавлених волі, – дії працівників установ виконання покарань, що виявляються в застосуванні мускульної сили та механічного впливу на будь-який орган, частину тіла або весь організм правопорушника без допомоги спеціальних засобів та зброї для припинення правопорушень із боку засуджених, подолання протидії законним вимогам адміністрації установ виконання покарань, якщо інші способи не забезпечили виконання покладених на них обов'язків.

Звільнення від відбування покарання – інститут кримінального, кримінально-процесуального, кримінально-виконавчого права, який передбачає підстави, порядок та умови звільнення від подальшого відбування кримінального покарання.

Злісне невиконання законних вимог персоналу колонії – відмова від виконання наполегливих, неодноразово повторених законних вимог чи розпоряджень персоналу колонії при виконанні ними службових обов'язків або відмова, виражена в зухвалій формі, що свідчить про явну зневагу до адміністрації установ виконання покарань. Є підставою застосування до осіб, позбавлених волі, фізичного впливу, спеціальних засобів.

Злісна непокоря законним вимогам адміністрації виховної установи або інша протидія адміністрації у законному здійсненні її функцій – злочин, що вчиняється особою, яка відбуває покарання у виді обмеження волі або у виді позбавлення волі, якщо ця особа за порушення вимог режиму відбування покарання була піддана протягом року стягненню у виді переведення до приміщення камерного типу (одиначної камери) або переводилася на більш суворий режим відбування покарання.

Злісний порушник встановленого порядку відбування покарання (режиму) – засуджений, який не виконує закон-

них вимог адміністрації, необґрунтовано відмовляється від праці (не менш як три рази протягом року); припинив роботу з метою вирішення трудових та інших конфліктів; вживає спиртні напої, наркотичні засоби, психотропні речовини або їх аналоги чи інші одурманюючі засоби; виготовляє, зберігає, купує, розповсюджує заборонені предмети; бере участь у настільних та інших іграх із метою здобуття матеріальної чи іншої вигоди; учинив дрібне хуліганство; систематично ухиляється від лікування захворювання, що становить небезпеку для здоров'я інших осіб, а також вчинив протягом року більше трьох інших порушень режиму відбування покарання, за умови, якщо за кожне з цих порушень за постановою начальника колонії або особи, яка виконує його обов'язки, були накладені стягнення, що достроково не зняті або не погашені у встановленому законом порядку.

Злочин – передбачене КК України суспільно небезпечне винне діяння (дія або бездіяльність), вчинене суб'єктом злочину.

Зміна умов тримання засуджених до позбавлення волі – зміна правового статусу засуджених як у бік послаблення правообмежень, так і у бік посилення останніх залежно від поведінки засудженого і ставлення до праці та навчання. Умови відбування покарання можуть змінюватися в межах однієї колонії або шляхом переведення до колонії іншого виду.

Ізоляція засуджених – вимога режиму установа виконання покарань, що забезпечується системою охорони кримінально-виконавчих установ, яка включає в себе: варту, місце її розташування, пости, сектори спостереження та ведення обстрілу, маршрути руху чергової зміни, інженерно-технічні засоби охорони, пости вартових собак та ін.

Індивідуалізація виконання покарання – принцип виконання покарань, пов'язаних з ізоляцією від суспільства, що полягає в індивідуальному підході до кожного засудженого шляхом вибору потрібних йому заходів впливу.

Іспитовий строк – встановлений судом або передбачений законом проміжок часу, протягом якого засуджений або звільнений від відбування покарання повинен виконувати пок-

ладені на нього обов'язки і не вчинити нового злочину, унаслідок чого він звільняється від відбування покарання.

Карцер – приміщення для одиночного тримання засуджених до покарання у виді арешту та позбавлення волі, до яких за порушення режиму відбування покарання постановою начальника відповідної установи відбування покарань застосоване стягнення у виді поміщення у карцер.

Контроль за діяльністю органів і установ виконання покарань – державні або громадські заходи зі спостереження, перевірки та обліку діяльності установ і органів виконання покарань. Виділяють міжнародний, громадський контроль та контроль органів державної влади та місцевого самоврядування.

Контроль за поведінкою осіб, звільнених від відбування покарання, – система виховних і профілактичних заходів, що здійснюються відносно осіб, умовно-достроково звільнених від відбування покарання та звільнених від відбування покарання з випробуванням, метою яких є виправлення і ресоціалізації звільнених осіб.

Контроль органів державної влади та місцевого самоврядування – діяльність державних органів та органів місцевого самоврядування щодо запобігання, виявлення та припинення дій, що суперечать встановленим нормам і правилам. Залежно від суб'єктів виділяють парламентський контроль, контроль органів виконавчої влади, судовий контроль. Крім того, контроль може бути відомчим і надвідомчим. Для здійснення контролю без спеціального дозволу установи виконання покарань мають право відвідувати: Президент України; Прем'єр-міністр України; Уповноважений Верховної Ради України з прав людини або спеціально уповноважені ним представники; голова, заступники голови та члени Комісії при Президентові України у питаннях помилування; члени Європейського комітету з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню; Міністр юстиції України; Голова Ради міністрів Автономної Республіки Крим, голови місцевих державних адміністрацій, на території яких вони розташовані; народні депутати України, а також депутати, уповноважені на те Верховною Радою Автономної Рес-

публіки Крим, місцевими радами; Генеральний прокурор України, а також уповноважені ним прокурори і прокурори, які здійснюють нагляд за виконанням покарань на відповідній території; Голова, його заступник та члени спостережної комісії, які здійснюють організацію громадського контролю за дотриманням прав і законних інтересів засуджених під час виконання кримінальних покарань; сільський, селищний, міський голова – на території відповідної місцевої ради.

Конфіскація майна – покарання, що полягає в примусовому безоплатному вилученні у власність держави всього або частини майна, яке є власністю засудженого. Якщо конфіскується частина майна, суд повинен зазначити, яка саме частина майна конфіскується, або перелічити предмети, що конфіскуються. Конфіскація майна встановлюється за тяжкі та особливо тяжкі корисливі злочини і може бути призначена лише у випадках, спеціально передбачених Особливою частиною КК України.

Кримінально-виконавча інспекція – орган, який виконує покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, громадських робіт, виправних робіт та здійснює контроль за поведінкою осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням або умовно-достроково, а також звільнених від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років.

Кримінально-виконавче право – галузь права України, що становить собою сукупність юридичних норм, які регулюють порядок виконання (відбуття) кримінального покарання; наукова дисципліна і навчальний курс, що викладається у вищих юридичних закладах освіти.

Кримінально-виконавчі установи – система підлеглих Державній пенітенціарній службі України установ, на які покладено виконання вироків судів до обмеження волі, позбавлення волі та довічного позбавлення волі.

Місця позбавлення волі – державні установи, на які за законом покладено обов'язок ізолювати осіб від суспільства (установи виконання покарань, загальноосвітні школи або професійні училища соціальної реабілітації, психіатричні лікарні з суворим наглядом, лікувально-трудова профілакторія, слідчі

ізолятори, ізолятори тимчасового тримання, приймальники-розподільники для неповнолітніх, гауптвахти та ін.). Підставою ізоляції осіб можуть бути обвинувальний вирок суду, застосування судом деяких видів примусових заходів виховного та медичного характеру, обрання запобіжного заходу у виді тримання під вартою, затримання особи, підозрюваної у вчиненні злочину, застосування деяких адміністративно-правових та дисциплінарних заходів.

Обмеження волі – покарання, що полягає у триманні особи в кримінально-виконавчих установах відкритого типу без ізоляції від суспільства в умовах здійснення за нею нагляду з обов'язковим залученням засудженого до праці. Обмеження волі встановлюється на строк від одного до п'яти років. Обмеження волі не застосовується до неповнолітніх, вагітних жінок і жінок, що мають дітей віком до чотирнадцяти років, до осіб, що досягли пенсійного віку, військовослужбовців строкової служби та до інвалідів першої і другої групи.

Обов'язки засуджених – встановлена в зобов'язуючих і забороняючих нормах міра необхідної поведінки засудженого під час відбування покарання, яка забезпечує досягнення цілей покарання, підтримання правопорядку під час його відбування, дотримання прав і законних інтересів як самого засудженого, так і інших осіб.

Оголошення розшуку – у кримінально-виконавчому законодавстві дія щодо ініціювання пошуку засуджених до покарань у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, виправних та громадських робіт та осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням, місцезнаходження яких невідоме і початковий розшук яких не дав результатів. Розшук оголошується органом внутрішніх справ за поданням кримінально-виконавчої інспекції. Крім того, розшук оголошується у разі неприбуття засудженого до виправного центру. Засуджений, розшук якого оголошено у зв'язку з ухиленням від покарання, затримується і конвоюється органом внутрішніх справ у порядку, передбаченому кримінально-процесуальним законодавством.

Одиночна камера – приміщення для тримання засу-

джених військовослужбовців, до яких за порушення режиму відбування покарання у виді арешту застосовано стягнення у виді переведення в одиночну камеру; приміщення для тримання засуджених до покарання у виді тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців, до яких застосовано дисциплінарне стягнення у виді арешту з триманням на гауптвахті; приміщення в установах відбування покарання, де з метою захисту засудженого від можливих посягань на його життя з боку інших засуджених чи запобігання вчиненню ним нового злочину або за наявності медичного висновку за мотивованою постановою начальника установи можуть тримати засуджених.

Оперативний підрозділ органів і установ виконання покарань – структурний підрозділ, основними функціями якого є: пошук і фіксація фактичних даних про протиправну діяльність окремих осіб та груп із метою забезпечення безпеки засуджених, персоналу колоній та інших осіб; виявлення, попередження і розкриття злочинів, вчинених у колоніях, а також порушень встановленого порядку відбування покарання; вивчення причин і умов, що сприяють вчиненню злочинів та інших правопорушень; надання правоохоронним органам, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність, допомоги в розкритті, припиненні та попередженні злочинів.

Оперативно-розшукова діяльність – це система гласних і негласних пошукових, розвідувальних та контррозвідувальних заходів, що здійснюються із застосуванням оперативних та оперативно-технічних засобів. Є одним із засобів забезпечення режиму в установах виконання покарань. Оперативно-розшукова діяльність здійснюється оперативними підрозділами органів і установ виконання покарань.

Охорона установ виконання покарань – комплекс заходів, спрямованих на забезпечення ізоляції засуджених і недопущення вчинення ними втеч та інших злочинів; запобігання проникненню на територію установ сторонніх осіб та заборонених до використання засудженими предметів; забезпечення зберігання матеріальних цінностей установ виконання покарань.

Педагогічна рада – постійно діючий колегіальний ор-

ган виховної колонії, головним завданням якого є розгляд питань та надання пропозицій адміністрації виховної колонії щодо організації соціально-виховної та психологічної роботи із засудженими, удосконалення навчально-виховного процесу.

Передача – продукти харчування і предмети першої потреби, вага яких не може перевищувати встановленої поштовими правилами граничної ваги посылки, що передаються громадянами у спеціальних кімнатах адміністративних будівель установ виконання покарань для засуджених. У кримінально-виконавчому законодавстві передбачено особливий порядок приймання та вручення передач засудженим до покарань, що пов'язані з ізоляцією від суспільства, унаслідок чого це є одним з елементів режиму відбування покарання.

Підприємства установ виконання покарань – казенні підприємства, які здійснюють некомерційну господарську діяльність без мети одержання прибутку для забезпечення професійно-технічного навчання засуджених та залучення їх до праці.

Піклувальна рада при спеціальних виховних установах – самоврядний орган, який формується з представників громадських організацій, органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності та громадян з метою залучення громадськості до вирішення проблем надання допомоги виховним колоніям із питань соціального захисту засуджених; сприяння у вирішенні питань, пов'язаних із поліпшенням становища засуджених, дотриманням їх прав і законних інтересів; здійснення заходів, спрямованих на вдосконалення навчально-виховного процесу у виховних колоніях, зміцнення їх матеріально-технічної бази, вирішення питань трудового і побутового влаштування неповнолітніх осіб, звільнених від відбування покарання.

Позбавлення волі на певний строк – покарання, що полягає в ізоляції засудженого та поміщенні його на певний строк до кримінально-виконавчої установи. Позбавлення волі встановлюється на строк від одного до п'ятнадцяти років, за винятком випадків, передбачених Загальною частиною КВК України.

Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю – вид кримінального покарання, яке призначається за скоєні злочини, характер яких свідчить про неможливість збереження за особою права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю може призначатись як основне, так і як додаткове покарання.

Покарання – захід примусу, що застосовується від імені держави за вироком суду до особи, визнаної винною у вчиненні злочину, і полягає в передбаченому законом обмеженні прав і свобод засудженого. Покарання має на меті не тільки кару, а й виправлення засуджених, а також запобігання вчиненню нових злочинів як засудженими, так і іншими особами.

Політика кримінально-виконавча – діяльність держави у сфері виконання покарань. На формування і реалізацію кримінально-виконавчої політики впливають різні фактори: рівень розвитку демократії, захист прав людини і громадянина, прояв гуманізму відносно правопорушників; рівень культури, громадської думки і правосвідомості громадян, система моральних цінностей; економічна здатність держави виділяти потрібну кількість ресурсів, необхідних для нормального функціонування органів і установ виконання покарань; рівень, структура і динаміка злочинності; розвиток кримінального законодавства і практики його застосування; рівень розвитку кримінально-виконавчого законодавства і відповідності його міжнародним стандартам поведіння з засудженими; рівень розвитку науки кримінально-виконавчого права.

Помилування – звільнення певної особи від кримінальної відповідальності на підставі акта про помилування. Помилування здійснюється Президентом України стосовно індивідуально визначеної особи. Актом про помилування може бути здійснена заміна засудженому призначеного судом покарання у виді довічного позбавлення волі на позбавлення волі на строк не менше двадцяти п'яти років.

Порушник установленого порядку відбування покарання (режиму) – засуджений, до якого за порушення встановленого порядку відбування покарання застосовувалися заходи стягнення.

Права засуджених – закріплена законом і гарантована державою можливість певної поведінки засудженого або користування ним певними соціальними благами, що забезпечується юридичними обов'язками посадових осіб органів і установ виконання покарань, інших суб'єктів правовідносин, що виникають при цьому.

Правовий статус засуджених – заснована на загальному статусі громадян України і закріплена в нормативно-правових актах різних галузей права сукупність прав, обов'язків та законних інтересів засуджених, що залежать від призначеного виду кримінального покарання та поведінки в період його відбування.

Правила внутрішнього розпорядку установ виконання покарань – правила, що мають своїм завданням конкретизувати окремі питання виконання та відбування кримінального покарання у виді арешту, позбавлення та обмеження волі відповідно до вимог кримінально-виконавчого законодавства України. Правила, обов'язкові для усіх арештних домів, кримінально-виконавчих установ та спеціальних виховних установ.

Приміщення камерного типу – приміщення в колоніях максимального рівня безпеки для тримання найбільш суспільно небезпечних категорій засуджених та колоніях інших рівнів безпеки, де знаходяться засуджені, до яких за порушення встановленого порядку відбування покарання було застосовано стягнення у виді переведення до приміщення камерного типу (одиночної камери) на строк до трьох місяців.

Примусове лікування – 1) лікування на підставі судового рішення засуджених, які мають хворобу, що становить небезпеку для здоров'я інших осіб, та відмовляються від лікування. У разі призначення покарання у виді позбавлення волі або обмеження волі примусове лікування здійснюється за місцем відбування покарання. У разі призначення інших видів покарань примусове лікування здійснюється у спеціальних лікувальних закладах; 2) лікування на підставі судового рішення хворого на наркоманію, який ухиляється від добровільного лікування або продовжує вживати наркотичні засоби без призна-

чення лікаря і порушує права інших осіб.

Примусове годування – примусове введення їжі засудженому в разі заявленої відмови від її прийняття. Примусове годування застосовується на підставі медичного висновку в разі, якщо це загрожує життю засудженого. Примусове годування такої особи здійснюється у присутності одного з керівників установи, лікаря, фельдшера та необхідної кількості молодших інспекторів. Перед початком примусового годування лікар пояснює голодуючому про зміни, які загрожують організму, та про необхідність приймання їжі.

Примусові заходи медичного характеру – медична (психіатрична) допомога хворій особі, яка вчинила суспільно небезпечне діяння, шляхом амбулаторного або стаціонарного лікування, що призначається за рішенням суду з метою її обов'язкового лікування, а також запобігання вчиненню нею суспільно небезпечних діянь. У кримінально-виконавчих установах примусові заходи медичного характеру можуть застосовуватись до осіб, визнаних обмежено осудними.

Принципи кримінально-виконавчого права – теоретично обґрунтовані основні положення, які зумовлені об'єктивними закономірностями реалізації кари, що виражають сутність кримінально-виконавчої діяльності, спрямованої на здійснення правообмежень, властивих покаранням, незалежно від форм застосовуваних примусових заходів.

Прогулянка – можливість щоденного знаходження на свіжому повітрі (двориках для прогулянок) засуджених до покарання у виді арешту та засуджених, які тримаються в дисциплінарному ізоляторі, карцері або приміщенні камерного типу (одиначній камері) колоній.

Режим особливих умов у колоніях – система заходів (посилення охорони, нагляду за засудженими, інші додаткові режимні заходи), що здійснюються в колоніях у випадках стихійного лиха, епідемій, аварій важливих для життєзабезпечення систем, масових заворушень, проявів групової непокори засуджених або в разі виникнення реальної загрози збройного нападу на колонію чи у зв'язку з введенням надзвичайного чи воєнного стану в районі розташування колонії.

Режим у виправних і виховних колоніях – встановлений законом та іншими нормативно-правовими актами порядок виконання і відбування покарання, який забезпечує ізоляцію засуджених; постійний нагляд за ними; виконання покладених на них обов'язків; реалізацію їх прав і законних інтересів; безпеку засуджених і персоналу; роздільне тримання різних категорій засуджених; різні умови тримання засуджених залежно від виду колонії; зміну умов тримання засуджених.

Розшук засуджених та осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням, – діяльність органів внутрішніх справ, що здійснюється за поданням органів виконання покарань та спрямована на пошук засуджених та звільнених від відбування покарання з випробуванням осіб, які ухиляються від відбування покарання. Розшук здійснюється в разі, якщо початкові розшукові заходи не дали результатів.

Система покарань – встановлений кримінальним законом і обов'язковий для суду вичерпний перелік покарань, розташований у певному порядку за ступенем їх суворості.

Система органів і установ виконання покарань – купність державних органів і установ, що перебувають у певних взаємовідносинах і до компетенції яких належить виконання покарань, тобто реалізація властивих покаранням правообмежень. За законодавством України цю систему утворюють Державна пенітенціарна служба України, Міністерство юстиції України та Міністерство оборони України.

Соціальна адаптація звільнених осіб – комплекс правових, економічних, організаційних, соціально-психологічних та інших заходів, які здійснюються щодо звільнених осіб із метою пристосування до умов соціального середовища, захисту їх прав і законних інтересів.

Соціальний патронаж – комплекс заходів державної підтримки та допомоги звільненим особам, які здійснюються з метою сприяння цим особам у працевлаштуванні, професійній переорієнтації та перепідготовці, створення належних житлово-побутових умов, запобігання впливу на них криміногенних факторів.

Спостережні комісії – самоврядний орган, який форму-

ється з представників громадських організацій, органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності та громадян із метою залучення громадськості до організації контролю за дотриманням прав і законних інтересів засуджених та осіб, звільнених від відбування покарання; сприяння органам і установам виконання покарань у виправленні і ресоціалізації засуджених та створенні належних умов для їх тримання, залучення до цієї діяльності громадських організацій, органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності та громадян; організації виховної роботи з особами, умовно-достроково звільненими від відбування покарання, та громадського контролю за їх поведінкою протягом невідбутої частини покарання; надання допомоги в соціальній адаптації особам, звільненим від відбування покарання.

Соціально-виховна робота – цілеспрямована діяльність персоналу органів і установ виконання покарань та інших соціальних інституцій для досягнення мети виправлення і ресоціалізації засуджених.

Строк давності – термін, після закінчення якого особа звільняється від кримінального покарання, за умови, що вона не ухилялася від слідства і суду. Закінчення строків давності виконання обвинувального вироку є однією з підстав звільнення від відбування покарання.

Територіальні органи Державної пенітенціарної служби України – управління (відділи) в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Київській області, містах Севастополі, які здійснюють керівництво оперативно-службовою та фінансово-господарською діяльністю підпорядкованих їм органів і установ та виконують функції, передбачені положеннями про територіальні органи управління.

Територія виправного центру – встановлена за проектом забудови земельна ділянка, на якій розміщені житлова та виробнича зони з розташованими на них об'єктами, що є на балансі установи.

Технічний засіб нагляду й контролю – технічний за-

сіб, призначений для використання персоналом установ виконання покарань для попередження втеч та інших злочинів, порушень встановленого законодавством порядку відбування покарання, отримання необхідної інформації про поведінку засуджених. Адміністрація колонії зобов'язана повідомити засуджених про застосування технічних засобів нагляду і контролю.

Умовно-дострокове звільнення – звільнення засудженого до покарання у виді виправних робіт, службових обмежень для військовослужбовців, обмеження волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або позбавлення волі від подальшого відбування покарання. Питання про умовно-дострокове звільнення вирішується судом за місцем відбування засудженим покарання. Підставами для умовно-дострокового звільнення є доведення засудженим сумлінною поведінкою і ставленням до праці свого виправлення та фактичне відбуття ним передбаченої законом для даного злочину частини покарання.

Установи виконання покарань – арештні доми, кримінально-виконавчі установи, спеціальні виховні установи (виховні колонії).

Ухилення від покарання (відбування покарання) – передбачені Кримінальним кодексом України умисні дії засудженого, які полягають у намаганні уникнути належного і повного виконання призначеного судом покарання.

Штраф – покарання, що полягає у грошовому стягненні, що накладається судом у випадках і межах, встановлених у Особливій частині КК України. Розмір штрафу визначається судом залежно від тяжкості вчиненого злочину та з урахуванням майнового стану винного в межах від тридцяти до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, якщо статтями Особливої частини КК України не передбачено вищого розміру штрафу.

6. ПОТОЧНИЙ (МОДУЛЬНИЙ) КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

6.1 ПОТОЧНИЙ (МОДУЛЬНИЙ) КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

для студентів IV курсу факультету підготовки кадрів
для Державної пенітенціарної служби України

ОПИС ПРЕДМЕТА КУРСУ

Курс	Галузь, напрям, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчального курсу (структура кредиту до іспиту)
Кількість кредитів ECTS: 4,12	0304 “Право”	Обов’язкова:
Модулів: 3	“Бакалавр”	Модуль I
Змістових модулів: 4	6.030401 „Правознавство”	Лекцій: 54 Практичних занять: 38
Загальна кількість годин: 148		Модуль II
Тижневих годин: 4		Індивідуальна робота
		Модуль III
		Самостійна робота: 56
		<i>Вид контролю:</i> поточний модульний контроль; залік за результатами модульного контролю; іспит

6.2 ПОТОЧНИЙ (МОДУЛЬНИЙ) КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

для студентів V курсу денних факультетів та інститутів
(освітньо-кваліфікаційний рівень “Магістр”)

ОПИС ПРЕДМЕТА КУРСУ

Курс	Галузь, освітньо-кваліфікаційний рівень, спеціальність	Характеристика навчального курсу (структура кредиту до іспиту)
Кількість кредитів ECTS: 1,5	0304 “Право”	Обов’язкова:
Модулів: 3	“Магістр”	Модуль I Лекцій: 22
Змістових модулів: 2	8.03040101 “Правознавство”	Практичних занять: 14
Загальна кількість годин: 54		Модуль II Індивідуальна робота
Тижневих годин: 4		Модуль III Самостійна робота: 18
		<i>Вид контролю:</i> поточний модульний контроль; іспит

ОРГАНІЗАЦІЯ ПОТОЧНОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

Оцінювання знань студентів із кримінально-виконавчого права здійснюється на основі результатів поточного модульного контролю (ПМК). Загальним об'єктом оцінювання знань студентів при ПМК є відповідна частина навчальної програми, засвоєння якої перевіряється під час ПМК.

Завдання ПМК полягає в перевірці розуміння та засвоєння навчального матеріалу відповідного змістового модуля, здатності осмислити зміст теми чи розділу навчальної програми, умінь застосовувати отримані знання при вирішенні практичних завдань.

Об'єктами ПМК знань студентів із кримінально-виконавчого права виступають:

- успішність на практичних заняттях;
- виконання модульних контрольних завдань.

Оцінювання результатів ПМК здійснюється викладачем наприкінці вивчення кожного змістового модуля.

Оцінка за окремий змістовий модуль виставляється як сума двох оцінок:

- 1) кількість балів, отриманих студентом за видами навчальної діяльності (ведення робочого зошита з предмета, наявність повного конспекту лекцій, активна участь у семінарах, виконання практичних завдань, написання рефератів тощо);
- 2) оцінка за модульну контрольну роботу (у т.ч. у формі тесту).

Максимальна кількість балів, яку студент може отримати з предмета за підсумками семестру (з урахуванням заліку або іспиту), становить 100 балів: 20 балів за кожен модуль, 10 балів за індивідуальну роботу, 50 балів за залік або іспит.

Оцінювання результатів ПМК для студентів IV курсу факультету підготовки кадрів для Державної пенітенціарної служби України

Присутність на заняттях першого ПМК по 1 балу (максимальна 3) ($3 \cdot 5 = 15$ балів). За написання модульної конт-

рольної роботи – від 1 до 5.

Найгірший результат за перший модуль – 5 балів.

Другий ПМК: присутність на заняттях – по 1 балу (максимальна 3) ($3 \cdot 5 = 15$ балів). За написання модульної контрольної роботи – від 1 до 5.

Третій ПМК: по 1 балу (максимальна 3) ($3 \cdot 5 = 15$ балів). За написання модульної контрольної роботи – від 1 до 5.

Четвертий ПМК: по 1 балу (максимальна 3,5) ($3,5 \cdot 4 = 14$ балам + 1 додатковий за найвищу активність). За написання модульної контрольної роботи – від 1 до 5.

Оцінювання результатів ПМК для студентів V курсу денних факультетів та інститутів (освітньо-кваліфікаційний рівень “Магістр”)

Присутність на заняттях першого ПМК по 1 балу (максимальна 4) ($4 \cdot 4 = 16$ балів). За написання модульної контрольної роботи – від 1 до 5.

Найгірший результат за перший модуль – 5 балів.

Другий ПМК – присутність на заняттях по 1 балу (максимальна 3) ($3 \cdot 5 = 15$ балів). За написання модульної контрольної роботи – від 1 до 5.

Виконання модульних контрольних завдань може проводитися у формі тестування. Перелік тестів, питань та завдань, порядок і час їх складання, критерії оцінювання визначаються кафедрою і доводяться до відома студентів на початку навчального року, що передує їх проведенню.

Результати ПМК знань студентів вносяться до відомості обліку поточної успішності та є основою для визначення загальної успішності студента і враховуються при визначенні балів при ПКЗ.

У разі невиконання модульних контрольних робіт з об'єктивних причин студенти мають право за дозволом деканату виконати контрольну роботу до наступного ПМК. Час та порядок складання визначаються деканатом разом із кафедрою.

7. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Самостійна робота – вид позааудиторної роботи студента навчального характеру, яка спрямована на вивчення програмного матеріалу.

Під час самостійної роботи студент повинен самостійно опрацювати конспекти лекцій, літературу, нормативні акти, матеріали емпіричних досліджень до тем, що виносяться на практичні заняття.

Формами самостійної роботи є:

- виконання домашніх завдань;
- доопрацювання матеріалів лекції;
- робота в інформаційних мережах;
- опрацювання додаткової літератури;
- складання конспектів тем, що виносяться на самостійне вивчення;
- підготовка контрольних навчальних заходів.

8. ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Відповідно до “Положення про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців” індивідуальна робота студентів із кримінально-виконавчого права включає до себе:

- анотацію прочитаної додаткової літератури з навчальної дисципліни, бібліографічний опис тощо;
- написання рефератів та наукових доповідей;
- підготовку наукових статей або тез доповідей на щорічних кафедральних студентських наукових конференціях;
- участь у роботі наукового студентського гуртка;
- написання наукових робіт із кримінально-виконавчого права на Всеукраїнський конкурс наукових студентських робіт.

Вибір студентом індивідуальної роботи здійснюється за погодженням із кафедрою на початку навчального року. Організацію, контроль та оцінку якості виконаної індивідуальної роботи студентів здійснює керівник, який закріплюється кафедрою за академічною групою, або керівник гуртка.

За завданням викладача окремі студенти можуть готувати реферати за темами, які пропонуються і узгоджуються із викладачем, що проводить практичні заняття, або лектором. Крім того, за своїм бажанням і інтересами студенти за допомогою викладача-консультанта готують наукові доповіді, які представляють на студентському науковому гуртку, або працюють над курсовими роботами та роботами на конкурс. Оптимальний обсяг реферату – до 10 с., наукової доповіді – до 20 с., курсової роботи – до 25 с. рукописного тексту, а роботи на конкурс – не більше 50 с. тексту, набраного на комп’ютері.

Індивідуальна робота представляється для перевірки за 10 днів до початку екзаменаційної сесії.

Диференціація балів за індивідуальну роботу:

- написання рефератів та їх презентація – 5;
- конспектування додаткової наукової і навчальної літератури – 2;
- написання наукової доповіді і її презентація на засіданні

- наукового студентського гуртка (у разі успішного захисту) – 5;
- написання наукової роботи з кримінально-виконавчого права на Всеукраїнський конкурс наукових студентських робіт – 5;
 - участь у роботі наукового студентського гуртка при обговоренні питань – 1;
 - публікація тез – 4;
 - публікація статей – 6.
- Загальна кількість балів за індивідуальну роботу – 10.

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ІСПИТУ

1. Державна політика у сфері виконання покарань.
2. Діяльність органів та установ виконання покарань як предмет правового регулювання.
3. Поняття “кримінально-виконавче право”.
4. Наука кримінально-виконавчого права.
5. Чинне кримінально-виконавче законодавство.
6. Мета кримінально-виконавчого законодавства.
7. Завдання кримінально-виконавчого законодавства.
8. Принципи кримінально-виконавчого законодавства.
9. Кримінально-виконавчий кодекс України: структура та загальна характеристика.
10. Правила внутрішнього розпорядку установ виконання покарань: структура та загальна характеристика.
11. Відомчі нормативно-правові акти як джерела кримінально-виконавчого права, їх загальна характеристика.
12. Поняття “виконання та відбування покарання”.
13. Поняття “виправлення” і “ресоціалізація” засуджених та їх основні засоби.
14. Спостережні комісії як форма участі громадськості у виправленні та ресоціалізації засуджених.
15. Основи правового статусу засуджених.
16. Суб’єктивні права засуджених.
17. Основні обов’язки засуджених.
18. Законні інтереси засуджених.
19. Органи і установи виконання покарань.
20. Державна кримінально-виконавча служба України.
21. Основні завдання Державної пенітенціарної служби України.
22. Організаційна структура центрального апарату Державної пенітенціарної служби України.
23. Організаційна структура виправної колонії.
24. Просторова структура виправної колонії.
25. Місця позбавлення волі, що не є установами виконання покарань.
26. Нагляд і контроль за виконанням кримінальних по-

карань.

27. Виконання покарання у виді штрафу.
28. Виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.
29. Виконання покарання у виді громадських робіт.
30. Порядок виконання й умови відбування покарання у виді виправних робіт.
31. Заходи заохочення і стягнення, що застосовуються до осіб, засуджених до виправних робіт.
32. Виконання покарання у виді конфіскації майна.
33. Виконання покарання у виді арешту.
34. Порядок виконання і умови відбування покарання у виді обмеження волі.
35. Застосування заходів заохочення і стягнення до осіб, засуджених до обмеження волі.
36. Короткочасні виїзди засуджених до обмеження волі за межі виправних центрів.
37. Особливості праці засуджених до обмеження волі.
38. Виконання покарання у виді службових обмежень для військовослужбовців.
39. Особливості виконання покарання у виді арешту засудженими військовослужбовцями.
40. Виконання покарання у виді тримання військовослужбовців у дисциплінарному батальйоні.
41. Загальні положення виконання покарань у виді позбавлення волі.
42. Поняття, види, критерії та цілі класифікації засуджених до позбавлення волі.
43. Визначення виду виправної колонії чоловікам.
44. Визначення виду виправної колонії жінкам.
45. Порядок прийняття засуджених до позбавлення волі до виправних і виховних колоній.
46. Розподіл і тримання засуджених у структурних дільницях виправних і виховних колоній.
47. Особливості тримання засуджених до позбавлення волі в дільниці соціальної реабілітації.
48. Категорії засуджених до позбавлення волі, які не пі-

длягають переведенню до дільниці соціальної реабілітації.

49. Зміна умов тримання засуджених до позбавлення волі.

50. Переведення засуджених до позбавлення волі до виправної колонії іншого рівня безпеки або до іншої структурної дільниці.

51. Поняття “режим виконання та відбування покарання”.

52. Основні вимоги режиму в колоніях.

53. Засоби забезпечення режиму в колоніях.

54. Охорона виправної колонії як засіб забезпечення ізоляції засуджених до позбавлення волі.

55. Здійснення нагляду за засудженими до позбавлення волі у виправних колоніях.

56. Підстави застосування заходів фізичного впливу, спеціальних засобів і зброї у колоніях.

57. Права засуджених до позбавлення волі.

58. Обов'язки засуджених до позбавлення волі.

59. Придбання засудженими до позбавлення волі продуктів харчування і предметів першої потреби.

60. Побачення засуджених до позбавлення волі з родичами, адвокатами та іншими особами. Телефонні розмови засуджених до позбавлення волі.

61. Листування засуджених до позбавлення волі.

62. Короткочасні виїзди засуджених до позбавлення волі за межі виправних і виховних колоній.

63. Одержання засудженими до позбавлення волі посилок (передач) і бандеролей.

64. Матеріально-побутове забезпечення засуджених до позбавлення волі.

65. Медико-санітарне забезпечення засуджених до позбавлення волі.

66. Загальноосвітні і професійно-технічне навчання засуджених до позбавлення волі.

67. Праця засуджених до позбавлення волі.

68. Виховний вплив на засуджених до позбавлення волі.

69. Заходи заохочення до осіб, позбавлених волі, та порядок їх застосування.

70. Заходи стягнення до осіб, позбавлених волі, та порядок їх застосування.

71. Поняття “злісний порушник установленого порядку відбування покарання”.

72. Матеріальна відповідальність засуджених до позбавлення волі.

73. Особливості відбування покарання у виправних колоніях мінімального рівня безпеки із загальними та полегшеними умовами тримання.

74. Особливості відбування покарання у виправних колоніях середнього рівня безпеки.

75. Особливості відбування покарання у виправних колоніях максимального рівня безпеки.

76. Особливості відбування покарання у виді позбавлення волі засудженими жінками.

77. Особливості відбування покарання у виді позбавлення волі засудженими неповнолітніми.

78. Умови залишення у виховних колоніях неповнолітніх засуджених та переведення їх із виховних колоній до виправних колоній.

79. Виконання покарання у виді довічного позбавлення волі.

80. Підстави звільнення засуджених від відбування покарання.

81. Порядок дострокового звільнення засуджених від відбування покарання.

82. Порядок умовно-дострокового звільнення від відбування покарання осіб, що відбувають покарання у виді виправних робіт, службових обмежень для військовослужбовців, обмеження волі, тримання у дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або позбавлення волі.

83. Звільнення засуджених від відбування покарання на підставі закону про амністію.

84. Звільнення засуджених від відбування покарання у зв'язку з помилюванням.

85. Звільнення засуджених від відбування покарання через хворобу.

86. Порядок звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років.

87. Припинення відбування покарання і порядок звільнення засуджених.

88. Допомога особам, які звільнені від відбування покарання.

89. Адміністративний нагляд за особами, звільненими від відбування покарання.

90. Здійснення контролю за поведінкою осіб, звільнених від відбування покарання.

10. КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ УСПІШНОСТІ СТУДЕНТІВ для студентів IV курсу факультету підготовки кадрів для Державної пенітенціарної служби України

Підсумкове оцінювання рівня знань студентів із кримінально-виконавчого права у VII семестрі здійснюється на основі результатів поточного модульного контролю (ПМК) та індивідуальної роботи студентів за 50-бальною шкалою у формі заліку. Студент, який за результатами семестру в сукупності набрав менше 20 балів, залік не одержує.

Підсумкове оцінювання рівня знань студентів з кримінально-виконавчого права у VIII семестрі здійснюється у формі іспиту на основі результатів поточного модульного контролю (ПМК), індивідуальної роботи студентів та підсумкового контролю знань студентів (ПКЗ) за 100-бальною шкалою. Результати ПМК та індивідуальної роботи студентів оцінюються в діапазоні від 0 до 50 балів; завдання, що виносяться на ПКЗ, – від 0 до 50 балів.

Допуск до іспиту студент отримує, якщо він за результатами VIII семестру набрав не менше 20 балів. Конкретний перелік питань та завдань, що охоплюють весь зміст навчальної дисципліни, визначається кафедрою і доводиться до студентів на початку навчального року. До екзаменаційного білета включаються, як правило, три питання.

До відомості обліку підсумкової успішності заносяться сумарні результати у балах ПМК, індивідуальної роботи студентів та ПКЗ.

10.2 КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ УСПІШНОСТІ СТУДЕНТІВ для студентів V курсу денних факультетів та інститутів (освітньо-кваліфікаційний рівень “Магістр”)

Підсумкове оцінювання рівня знань студентів з кримінально-виконавчого права здійснюється у формі іспиту на основі результатів поточного модульного контролю (ПМК), індивідуальної роботи студентів та підсумкового контролю знань студентів (ПКЗ) за 100-бальною шкалою. Результати ПМК та індивідуальної роботи студентів оцінюються в діапазоні від 0 до 50 балів; завдання, що виносяться на ПКЗ, – від 0 до 50 балів.

Допуск до іспиту студент отримує, якщо він за результатами VIII семестру набрав не менше 20 балів. Конкретний перелік питань та завдань, що охоплюють весь зміст навчальної дисципліни, визначається кафедрою і доводиться до студентів на початку навчального року. До екзаменаційного білета включаються, як правило, три питання.

До відомості обліку підсумкової успішності заносяться сумарні результати у балах ПМК, індивідуальної роботи студентів та ПКЗ.

Підсумкова оцінка з предмета виставляється в залікову книжку згідно з такою шкалою:

Оцінка за шкалою ECTS	ВИЗНАЧЕННЯ	За національною системою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НЮАУ
A	ВІДМІННО – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100
B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89
C	ДОБРЕ – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно попрацювати перед тим, як перескласти	2	35 – 59
F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		1 – 34

11. СПИСОК НОРМАТИВНИХ АКТІВ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Кримінально-виконавчий кодекс України від 11.07.2003 р. /
Офіц. вісн. України. – 2003. – № 33. – Ст. 1767.

Про попереднє ув'язнення: Закон України від 30.07.1993 р.
№ 3352-ХІІ // Відом. Верхов. Ради України. – 1993. – № 35. –
Ст. 360.

Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з
місць позбавлення волі: Закон України від 01.12.1994 р.
№ 264/94-ВР // Там же. – 1994. – № 52. – Ст. 455.

Про застосування амністії в Україні: Закон України від
01.10.1996 р. № 292/96-ВР (у ред. Закону України від 02.06.2011 р.
№ 3465-VI) // Офіц. вісн. України. – 2011. – № 48. – Ст. 1958.

Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбу-
ли покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на
певний строк: Закон України від 17.03.2011 р. № 3160-VI // Там
же. – 2011. – № 28. – Ст. 1154.

Про Державну кримінально-виконавчу службу України:
Закон України від 23.06.2006 р. № 2713-IV // Там же. – 2005. –
№ 30. – Ст. 409.

Про чисельність Державної кримінально-виконавчої
служби України: Закон України від 02.03.2000 р. №1526-III (у
ред. Закону України від 14.04.2009 р. № 1254-VI) // Там же. –
2009. – № 43. – Ст. 1429.

Положення про дисциплінарний батальйон у Збройних
Силах України: затв. Указом Президента України від 05.04.1994 р.
№ 139/94 // Укази Президента України. – 1997. – Т. 1. – С.616.

Положення про порядок здійснення помилування: затв.
Указом Президента України від 16.09.2010 р. № 902/2010 //
Офіц. вісн. України. – 2010. – № 71. – Ст. 2554.

Положення про Державну пенітенціарну службу Украї-
ни: Затв. Указом Президента України від 06.04.2011 р.
№ 394/2011 // Там же. – 2011. – № 29. – Ст. 1230.

Концепція реформування Державної кримінально- вико-
навчої служби України: схв. Указом Президента України від
25.04.2008 р. №401/2008 // Там же. – 2008. – № 33. – Ст. 1082.

Концепція державної політики у сфері реформування Державної кримінально-виконавчої служби України: схв. Указом Президента України від 08.11.2012 р. № 631/2012 // Уряд. кур'єр. – 2012. – № 209. – 14 лист.

Положення про піклувальні ради при спеціальних виховних установах: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 01.04.2004 № 429 // Офіц. вісн. України. – 2004. – № 13.– Ст. 905.

Положення про спостережні комісії: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 01.04.2004 р. № 429 (у ред. постанови Кабінету Міністрів України від 10.11.2010 р. № 1042) // Там же. – 2010. – № 86.– Ст. 3043.

Про утворення територіальних органів Державної пенітенціарної служби: постанова Кабінету Міністрів України від 20.10.2011 р. № 1062 // Там же. – 2011. – № 81.– Ст. 2968.

Концепція соціальної адаптації осіб, які відбували покарання у виді позбавлення волі на певний строк: схв. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.10.2008 р. № 1385-р // Там же. – 2008. – № 84. – Ст. 2830.

Концепція Державної цільової програми реформування Державної кримінально-виконавчої служби на період до 2017 року: схв. розпорядженням Кабінету Міністрів України від 26.11.2008 р. № 1511-р // Там же. – 2008. – № 93. – Ст. 3087.

План заходів з реалізації Концепції соціальної адаптації осіб, які відбували покарання у виді позбавлення волі на певний строк, до 2015 року: схв. розпорядженням Кабінету Міністрів України від 01.07.2009 р. № 740-р // Зб. уряд. нормативних актів України. – 2010. – № 25-26. – Ст. 463.

Інструкція про порядок відбування покарання засуджених військовослужбовців у виді тримання в дисциплінарному батальйоні: затв. наказом Міністра оборони України від 29.11.2004 р. № 567 // Там же. – 2004. – № 50. – Ст. 3294.

Інструкція про порядок і умови утримання засуджених, узятих під варту та затриманих військовослужбовців: затв. наказом Міністра оборони України від 16.12.2004 р. № 618 // Там же. – 2004. – № 52 (Ч. 2). – Ст. 3480.

Інструкція про порядок надання засудженим короткоча-

сних виїздів за межі установ виконання покарань: затв. наказом Міністра юстиції України від 22.11.2011 р. № 3361/5 // Офіц. вісн. України. – 2011. – № 96. – Ст. 3510.

Про затвердження нормативно-правових актів з питань медико-санітарного забезпечення осіб, які утримуються у слідчих ізоляторах та установах виконання покарань Державного департаменту України з питань виконання покарань: наказ Державного департаменту України з питань виконання покарань та Міністерства охорони здоров'я України від 18.01.2001 р. № 3/6 // Там же. – 2000. – № 12. – Ст. 485.

Інструкція про організацію здійснення адміністративного нагляду за особами, звільненими з місць позбавлення волі: затв. наказом Міністерства внутрішніх справ України та Державного департаменту України з питань виконання покарань від 04.11.2003 р. № 1303/203 // Там же. – 2004. – № 2. – Ст. 103.

Правила внутрішнього розпорядку установ виконання покарань: затв. наказом Державного департаменту України з питань виконання покарань від 25.12.2003 р. № 275 // Там же. – 2003. – № 52. – Ст. 2898.

Інструкція про порядок розподілу, направлення та переведення для відбування покарання осіб, засуджених до позбавлення волі: затв. наказом Державного департаменту України з питань виконання покарань від 16.12.2003 р. № 261 // Там же. – 2004. – № 1. – Ст. 11.

Положення про комісію з питань розподілу, направлення та переведення для відбування покарання осіб, засуджених до позбавлення волі: затв. наказом Державного департаменту України з питань виконання покарань від 16.12.2003 р. № 261 // Там же. – 2004. – № 1. – Ст. 11.

Положення про Апеляційну комісію з питань розподілу, направлення та переведення для відбування покарання осіб, засуджених до позбавлення волі: затв. наказом Державного департаменту України з питань виконання покарань від 16.12.2003 р. № 261 // Там же. – 2004. – № 1. – Ст. 11.

Інструкція про порядок виконання покарань, не пов'язаних із позбавленням волі, та здійснення контролю щодо осіб, засуджених до таких покарань: затв. наказом Державного

департаменту України з питань виконання покарань та Міністерства внутрішніх справ України від 19.12.2003 р. № 270/1560 // Офіц. вісн. України. – 2004. – № 2. – Ст. 90.

Інструкція з організації порядку і умов виконання покарання у виді обмеження волі: затв. наказом Державного департаменту України з питань виконання покарань від 16.12.2005 р. № 27 // Там же. – 2004. – № 10. – Ст. 511.

Автухов К. А. Особливості діяльності окремих підрозділів кримінально-виконавчої системи: навч. посіб. / К. А. Автухов, О.В. Ткачова, І. С. Яковець; за ред. А. Х. Степанюка. – Х.: Право, 2012. – 152 с.

Бараш Є. Ю. Організація діяльності установ виконання покарань в Україні: навч. посіб. / Є. Ю. Бараш. – Х.: Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2008. – 136 с.

Гель А. П. Кримінально-виконавче право України: навч. посіб. / А. П. Гель, Г. С. Семаков, І. С. Яковець; за ред. А. Х. Степанюка. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 624 с.

Довідник працівника кримінально-виконавчої інспекції / уклад.: Р. М. Гура, А. Х. Степанюк, В. В. Шкадюк. – Х.: Видавець СПД ФО Вапнярчук Н.М., 2005. – 464 с.

Європейські пенітенціарні правила: переглянутий текст Європейських мінімальних стандартних правил поведження з ув'язненими // Закон і обов'язок. – 2006. – № 32-33. – С. 5-12.

Засоби виправлення і ресоціалізації засуджених до позбавлення волі: моногр. / за ред. А. Х. Степанюка. – Х.: Кроссроуд, 2011. – 323 с.

Козлов П. П. Режим виконання кримінальних покарань: моногр. / П. П. Козлов, Ю. В. Нікітін, Л. О. Стрелков. – К.: КНТ, 2008. – 272 с.

Кримінально-виконавче право України: зб. нормат.-прав. документів / уклад. А. Х. Степанюк. – Х.: Право, 2005. – 464 с.

Кримінально-виконавче право: Загальна та Особлива частини: підруч. / В. В. Голіна, А. Х. Степанюк, О. В. Лисодед та ін.; за ред. В. В. Голіни і А. Х. Степанюка. – Х.: Право, 2011. – 328 с.

Кримінально-виконавче право України: підруч. / О. М. Джу́жа, І. Б. Багати́рьов, О. Г. Колб, В. В. Васи́левич та

ін.; за ред. О. М. Джужи. – К.: Атіка, 2010. – 752 с.

Кримінально-виконавчий кодекс України: наук.-практ. комент. / за ред. В. В. Коваленка, А. Х. Степанюка. – К.: Атіка, 2012. – 492 с.

Лисодєд О. В. Термінологічний довідник із застосування кримінально-виконавчого законодавства / О. В. Лисодєд, М. П. Черненко; за ред. А. Х. Степанюка. – Х.: Кроссрууд, 2010. – 92 с.

Науково-практичний коментар Кримінально-виконавчого кодексу України / А. П. Гель, О. Г. Колб, В. О. Корчинський та ін.; за ред. А. Х. Степанюка. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 496 с.

Організація роботи персоналу Державної кримінально-виконавчої служби України з підготовки засуджених до звільнення: наук.-практ. посіб. / В. І. Борисов, А. В. Байлов, В. С. Батиргарєєва та ін. – Х.: ХНУВС, 2010. – 332 с.

Права людини і професійні стандарти для працівників пенітенціарної системи в документах міжнародних організацій. – К.: Сфера, 2002. – 293 с.

Проблеми забезпечення прав засуджених у кримінально-виконавчій системі України / В. А. Бадира, О. П. Букалов, А. П. Гель, М. В. Романов, І. С. Яковець; за ред. Є. Ю. Захарова. – Х.: Права людини, 2009. – 368 с.

Проблеми кримінально-виконавчого права: навч. посіб. / О. Г. Кальман, О. Г. Мірошніченко, О. М. Подільчак та ін.; за ред. О. Г. Кальмана. – К.: Нац. акад. прокуратури України, 2011. – Чернігів: ПАТ “ПВК «Десна»”, 2012. – 336 с.

Романов М. Дисциплінарна відповідальність засуджених до позбавлення волі / М. Романов. – Х.: Фоліо, 2004. – 160 с.

Романов М. В. Звільнення від відбування покарання: навч. посіб. / М. В. Романов. – Х.: Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”, 2012. – 90 с.

Степанюк А. Х. Втілення міжнародних стандартів у практику діяльності кримінально-виконавчої системи: моногр. / А. Х. Степанюк, І. С. Яковець. – Х.: Кроссрууд, 2007. – 184 с.

Ткачова О. В. Виконання покарань у виді виправних і громадських робіт: моногр. / О. В. Ткачова– Х.: Право, 2010. – 192 с.

Трубников В. М. Правовий статус засуджених до позбавлення волі: моногр./ В. М. Трубников, Ю. А. Чеботарьова. – Х.: ХНУ, 2006. – 372 с.

Черненко М. П. Виконання майнових покарань / М. П. Черненко. – Х.: Видавець СПД ФО Вапнярчук Н. М., 2006. – 176 с.

Ягунов Д. В. Пенітенціарна система України: історичний розвиток, сучасні проблеми та перспективи реформування: [моногр.] / Д.В. Ягунов. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Одеса-Черкаси: Вид-во Ю.А. Чабаненко, 2008. – 342 с.

Як змусити стандарти працювати: практич. посіб. по ефектив. застосуванню міжнар. тюрем. правил. – Донецьк: Схід. видав. дім, 2001. – 212 с.

Яковець І. С. Первинна класифікація засуджених до позбавлення волі та їх розподіл в установи виконання покарань: моногр. / І. С. Яковець. – Х.: Кроссроуд, 2006. – 208 с.

З М І С Т

1.	Вступ.....	3
2.	Загальний розрахунок годин лекцій, практичних занять, самостійної роботи.....	5
3.	Програма навчальної дисципліни “Кримінально-виконавче право”.....	10
4.	Завдання для практичних занять та самостійної роботи.....	21
5.	Словник основних термінів кримінально- виконавчого права.....	69
6.	Поточний (модульний) контроль знань студентів....	92
7.	Самостійна робота студентів.....	96
8.	Індивідуальна робота студентів.....	97
9.	Перелік питань для іспиту.....	99
10.	Критерії оцінки успішності студентів.....	104
11.	Список законодавчих актів та літератури.....	107

Навчальне видання
Електронна копія
**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ
ПОСІБНИК**

**ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ
ПРАВО”**

(галузь знань 0304 “Право”,
освітньо-кваліфікаційний рівень “Бакалавр”,
напрямок підготовки 8.030401 “Правознавство”;

освітньо-кваліфікаційний рівень “Магістр”
спеціальність 8.03040101 “Правознавство”)

У к л а д а ч і: ЛИСОДЄД Олександр Володимирович,
ТКАЧОВА Олена Вікторівна,
ЧЕРНЕНОК Максим Петрович,

Відповідальний за випуск *В. В. Голіна*

Редактор *Л. В. Русанова*
Комп’ютерна верстка *Л. П. Лавриненко*

План 2012

Підп. до друку 25.01.2013. Формат 60x84 ¹/₁₆. Папір офсетний.
Друк: ризограф. Ум. друк. арк. 7,125. Облік.-вид. арк. 4,27. Вид. № 257.
Тираж прим. Зам. № 4567. Ціна договірна.

Редакційно-видавничий відділ
Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”,
вул. Пушкінська, 77, м. Харків, 61024, Україна.

Друкарня
Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”,
вул. Пушкінська, 77, м. Харків, 61024, Україна.